

Manwal sa Magtutudlo

6

**Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas
Pagpasaylo, Pagpauli ug Pagkaayo
gikan sa kapakyasan**

Mga Pagtuon sa Grupo
alang sa Bag-ong Kinabuhi

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Pagpasaylo, Pagpauli ug Pagkaayo gikan sa kapakyasan

David Batty

Manwal sa Magtutudlo

Ika-5 nga Edisyon

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas
Pagpasaylo, Pagpauli ug Pagkaayo gikan sa kapakyasan
Manwal sa Magtutudlo
Ika-5 nga Edisyo
Pinaagi kay David Batty

Ang mga pakisayran sa kasulatan nga gigamit sa kini nga kurso gikan sa mga mosunod nga bersyon sa Bibliya.

Ang mga gimarkahan nga mga bersikulo ug MBB gikan sa Balaang Bibliya, Maayong Balita Biblia, copyright 2003. PHILIPPINE BIBLE SOCIETY 890 United Nations Avenue 1000 Manila, Philippines.

Copyright © 2023, Teen Challenge USA.

Kini nga kurso orihinal nga gimantala sa English nga adunay titulo, *Growing Through Failure, 5th edition.*

Ang kini nga mga materyal mahimo'g kopyahon ug ipanghatag aron magamit sa Teen Challenge, parehas nga programa, mga lokal nga simbahan, eskuylahan ug uban pang mga organisasyon ug indibidwal. Ang kini nga mga materyal mahimo usab nga i-download gikan sa internet sa website: www.iTeenChallenge.org Ang mga nagtinguha nga imantala ug ibaligya kini nga mga materyal kinahanglan magkuha sinulat nga pagtugot gikan sa Global Teen Challenge.

Kini nga kurso bahin sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi* naugmad aron magamit sa mga simbahan, eskuylahan, mga ministro sa bilanggoan, Hagit sa Kabatan-onan, ug parehas nga mga ministryo nga nagtrabaho kauban ang mga bag-ong Kristiyano. Ang manwal sa magtutudlo, Manwal sa Estudyante, giya sa pagtuon, pagsulay, ug sertipiko magamit alang sa kini nga kurso. Alang sa dugang nga kasayuran bahin sa kini nga mga kurso, kontak:

Global Teen Challenge
PO Box 511
Columbus, GA, 31902 USA
Email: gtc@globaltc.org
Web: www.globaltc.org and www.iTeenChallenge.org

Teen Challenge Philippines
Catalunan Pequeno
Davao City, Philippines, 8000
Phone number: (82) 291-1377
Email: atcpdavao@gmail.com

Petsa sa kataposang giusab: 06-2024

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Usa sa labing komon nga mga kasinatian sa kinabuhi sa bag-ong Kristohanon mao ang kapakyasan. Ang bag-ong mga magtutuo kasagarang makakat-on “ang mga Kristohanon kinahanglan dili mapakyas”, ilabina kon ikaw bug-os nga pasalig kang Kristo. Kini usa ka normal nga bahin sa kinabuhi sa matag tawo ug ang Dios adunay pipila ka praktikal nga mga butang nga isulti bahin sa kung giunsa pagtubag ang kapakyasan ug kung giunsa kini mapugngan usahay.

1

Kapitulo 1. Ang mga hinungdan sa akong kapakyasan

Kini nga leksyon na-apil sa pagtuon sa lain-laing mga matang sa kapakyasan ug unsa ang buhaton sa Dios kon kita mapakyas. Atong tan-awon pag-ayo ang pipila sa mga problema nga hinungdan sa mga kapakyasan.

2

Kapitulo 2. Unang mga lakang sa pagkaayo gikan sa kapakyasan

Kini nga kapitulo nag-pukos. Sa unsay angay natong buhaton kon kita mapakyas. Atong hisgotan usab ang mga giya sa Bibliya kon unsaon pagpangayo ug pasaylo ug paghimog pag-uli sa atong nangaging mga kapakyasan.

3

Kapitulo 3. Unsaon pagtubo pina-agi sa akong mga kapakyasan

Kini nga kapitulo ngasusi sat ulo ka dagkong yugto sa pagtubo nga may kalabutan sa atong mga kapakyasan. Una, ang atong pagtubo kinahanglan nga magpunting sa pagbuntog sa mga problema nga hinungdan sa atong mga kapakyasan. Ikaduha, kinahanglang makat-on ta unsaon pagkinabuhi ug himsog. Ikatulo, kinahanglang mohimo kitag mga lakang aron malikayan na usab ang maong kapakyasan.

4

Kapitulo 4. Pagbalikbalik

Unsa ang pagbalik? Unsay hinungdan sa pagbalik-balik? Sa unsang paagi mapugngan ang pagbalik? Unsa ang sayo nga pasidaan nga mga timailhan sa pagbalik? Unsa ang imong buhaton kung mahitabo ang pagbalik? Among gisusi kini nga mga isyu aron makita kung unsaon nato pagkat-on sa pagbuntog sa kapakyasan sa dagkong mga bahin sa atong kinabuhi.

Unsa’y naglangkob niining Manwal sa Magtutudlo

Ang manwal sa magtutudlo adunay upat nga seksyon. Ang matag seksyon gimarkahan sa usa ka titulo.

1. Mga Plano sa Leksyon alang sa Magtutudlo
2. Manwal sa Estudyante
3. Giya sa Pagtuon
4. Pagsulay sa Estudyante ug ang mga Tubag ug Sertipiko sa Kurso

Ang eksplenasyon unsaon pagamit ang matag seksyon gihatag dayon pagkahuman sa pagpaila sa sunod nga panid.

Pasiuna

Kini nga kurso usa sa usa ka serye nga gilaraw alang sa pagbansay sa mga bag-ong Kristiyano. Kami nagtuo nga adunay dakung panginahanglan karon nga matabangan ang mga bag-ong Kristiyano nga maasoy ang mga pagtolon-an ni Cristo sa ilang mga kinabuhi sa praktikal nga paagi. Kini nga mga kurso mahimo usab nga magamit nga epektibo sa pagpangalagad sa mga kabatan-onan sa simbahan ug mga hamtong nga nagtinguha nga himuon ang pagka -Kristohanon nga labi ka praktikal nga bahin sa ilang adlaw-adlaw nga pagpuyo.

Ang pinakatamong niini nga kurso ug tanan nga *Mga Pagtuon sa Grupo alang Bag-ong Kinabuhi* mao ang pagpaila sa mga bag-ong Kristiyano sa mahinungdanon nga mga isyu nga adunay kalabutan sa kinabuhi. Wala kami mosulay sa paghatag kanila sa usa ka bug-os nga pagtuon niini nga mga hilisgutan.

Ang Teen Challenge USA Curriculum Committee naglaraw nga ipadayon ang pagbag-o niini nga mga leksyon. Malipayon kami nga modawat sa bisan unsang mga pagsaway o mga panghuna-huna nimo kung unsaon pa nga mapaayo kini nga mga materyal.

Unsaon paggamit niining Manwal sa Magtutudlo

1. Mga Plano sa leksyon alang sa Magtutudlo

Ang una nga mga panid niini nga bahin naghatag sa usa ka kinatibuk-ang ideya sa tibuok nga kurso.

Ang sunod nga panid kopya sa *Lista sa Buluhaton sa Klase*. Kini magpakita kung kanus-a makumpleto ang matag proyekto sa Giya sa pagtuon, ug kanus-a ihatag ang matag quiz ug test. Ang matag estudyante kinahanglan hatagan sa insakto nga kasayuran alang niana nga bahin sa pagsugod sa matag kurso. Ang Giya sa pagtuon aduna nay blanko nga kopya niana sa likod.

Sunod mao ang mga plano sa leksyon alang sa matag leksyon. Ang tanan nga mga plano sa leksyon adunay **Susi sa Biblikanhong Kamatuoran** ug **Susi nga Bersikulo**. Mahimo kini ihatag sa pagsugod sa sesyon sa klase. Makatabang usab kini aron mapadayon ang diskusyon sa tumong alang sa tibuok nga sesyon.

Sa ubos sa **Susi sa Biblikanhong Kamatuoran** ug sa **Susi nga Bersikulo** mao ang mga sugyot unsaon pagtudlo sa leksyon. Sa kadaghanan, ang mga pakisayran gihimo sa Manwal sa Estudyante o di kaha sa mga proyekto diha sa Giya sa pagtuon.

Ang matag leksyon nagtapos sa usa ka mga “personal nga aplikasyon”. Ang pagkamahinungdanon niini dili mahimong balewalaon. Ang mga bag-ong Kristohanon nanginahanglan ug tin-aw nga panudlo kung paunsa sug-dan ug puyo ang mga pagpanudlo sa Bibliya sa ilang adlaw-adlaw nga pagkinabuhi. Siguruha nga mahatagn nimo ug daghang oras aron matabangan ang imong mga estudyante nga masugdan kini nga proseso sa personal nga aplikasyon.

Sa katapusan sa matag plano sa leksyon adunay usa ka lista sa mga buluhaton alang sa mga estudyante.

Kadaghanan niini nga mga kurso gimugna nga gilaraw alang sa lima ka sesyon sa klase, nga ang matag usa usa ka oras ang gitas-on. Ang katapusan nga panahon sa klase alang sa test. Ang tanan nga 14 nga mga kurso niini nga serye mahimong mahuman sa 3-4 ka bulan kung aduna kay klase lima ka adlaw matag semana. Kung aduna kay klase usa ka oras matag semana, mahimo nimo makompleto ang usa ka kurso matag bulan - ang tibuok nga serye mahuman sa usa ka tuig. Daghan sa mga leksyon mahimong mapadugay sa labi ka taas nga yugto sa oras o daghang mga sesyon sa klase.

2. Manwal sa Estudyante

Ang Manwal sa Estudyante adunay duha ka katuyoan. Mahimo nimong ipabasa sa mga estudyante ang mao nga mga bahin agig pagpangandam alang sa usa ka gihatag nga leksyon. O tingali gusto nimo nga basahon nila ug usab pagkahuman nimo itudlo ang leksyon sa pagribyu ug pagpalig-on sa gitudlo sa klase.

Gidasig ka namo nga ipasulat sa mga estudyante ang mga gitun-an sa klase bisan gihatagan nimo sila ug Manwal sa Estudyante. Ang ilang kaugalingon nga mga nasulat nga pagkat-on ug ang gihisgutan sa klase makatabang aron maklaro ang pipila ka mga isyu nga nalangkob sa Manwal sa Estudyante.

3. Giya sa Pagtuon

Ang mga proyekto sa Giya sa Pagtuon gidisenyo aron mahatagan ang mga estudyante ug mga buluhaton gawas sa klase. Ang uban nga mga proyekto makatabang sa pag andam sa estudyante sa sunod nga diskusyon sa klase.

Daghan sa mga proyekto ang gidisenyo aron matabangan ang mga estudyante nga mas tan-awon ang pipila ka mga isyu nga gihisgutan sa klase. Ang pinaka tumong nga katuyoan sa kadaghanan niini nga mga buluhaton mao ang pagtabang sa mga estudyante nga makit-an ang mga paagi nga magamit kini nga mga kamatuoran sa Bibliya sa ilang adlaw-adlaw nga pagpuyo.

4. Mga pagsulay sa estudyante ug susi sa mga tubag ug Sertipiko sa Kurso

Ang mga pagsulay gidisenyo aron sa paghatag ug sukoranan sa progreso sap ag-uswag sa mga estudyante sa ilang pagsabot sa mga kamatuoran sa Bibliya nga nalakip niini nga kurso. Ang mga Tubag alang sa pagsulay makita dayon pagkahuman sa katapusang panid sa kopya sa pagsulay sa estudyante sa Manwal sa Magtutudlo.

Ang sertipiko niini nga kurso mao ang paghatag ug pag-ila sa mga nakatapos sa tanan nga kinahanglan nga buluhaton alang niini nga kurso ug nakalampos sa pagsulay. Ang usa ka sample sa sertipiko sa kurso gilakip sa katapusang panid sa Manwal sa Magtutudlo.

Ang usa ka sertipiko sa pagkab-ot magamit usab alang sa mga estudyante nga nakatapos sa tanan 14 nga mga kurso sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi* serye. Nalakip usab dinhi ang usa ka sampol.

Ang Gigikanan sa niini nga mga Leksyon

Giingon ni Solomon nga wala’y bag-o ilalom sa adlaw. Ingun-ana usab niini nga mga leksyon. Daghan sa mga ideya niani dili bag-o. Gusto namong ipahayag ang espesyal nga pagpasalamat sa Institute in Basic Life Principles alang sa impluwensya nga ilang naangkon sa kinabuhi sa mga tawo nga nagpalambo niini nga mga materyal. Daghan niini nga mga leksyon gipakita ang marka sa Institute in Basic Life Principles nga mga bulohaton.

Gusto ko usab ipahayag ang akong lawom nga pagpasalamat sa daghang mga magtutudlo ug libolibo nga mga bag-ong Kristohanon nga migamit niini nga mga materyal sa nangaging daghang mga tuig. Ang ilang mga ideya adunay mahinungdanon nga bahin sa pag-uswag niini nga mga kurso. Dako usab ang akong pasalamat kang Don Wilkerson sa paghatag kanako og higayon nga magtrabaho sa Teen Challenge sa Brooklyn, New York, gikan 1971-1975. Niadtong mga tuiga nagsugod ang pag-uswag sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi*.

Ang ikalimang edisyon sa mga kurso alang sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi* gihimo uban ang tabang sa Komite sa Kurikulum sa Teen Challenge USA. Usa ka espesyal nga pagpasalamat sa tanan nga ningtabang sa proseso sa pag-usab.

Polisiya Bahin sa Pagpadaghan niini nga mga Materyal

Ang Mga Manwal sa Magtutudlo ug tanan nga materyal sa estudyante nga adunay kalabotan sa mga kurso sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi* mga materyal nga kinahanglan adunay pagtugot sap ag kopya. Kini nga mga materyal mahimo’g kopyahon ug ipanghatag aron magamit sa Teen Challenge, parehas nga programa, mga lokal nga simbahan, eskuylahan ug uban pang mga organisasyon ug indibidwal. Kini nga mga materyal mahimo usab nga i-download gikan sa internet sa website: www.iTeenChallenge.org Bisan pa, kini nga mga materyal mahimo nga ihatag ug dili pwede ibaligya. Ang mga nagtinguha nga ipatik ug ibaligya kini nga mga materyal kinahanglan magkuha ug sinulat nga pagtugot gikan sa Global Teen Challenge.

Dave Batty

Gisugyot nga Han-ay sa pagtudlo

Kini nga kurso usa sa usa ka serye sa 14 nga kauban sa mga *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi*. Ang tanan nga 14 nga mga kurso gilista dinhi sa usa ka gisugyot nga han-ay sa pagtudlo. Ang lista sa pagsunud niini gihimo alang sa padayon nga pagtudlo niini nga mga kurso. Mahimong mas maayo nga ilarawan kini nga usa ka ligid nga adunay 14 ka tigpamaba. Kini nga mga kurso wala magtukod sa mga nauna. Nag-inusara ang matag usa. Mao nga ang usa ka estudyante mahimong moapil sa mga klase sa bisan unsang punto ug dali nga moangay.

1. Unsaon nako pagkabalo nga ako usa ka Kristohanon?
2. Dalnga pagtan-aw sa Bibliya
3. Pamatasan
4. Tintasyon
5. Malampuson nga Kristohanong Pagpuyo (naapil dinhi ang pagtuon sa ministeryo sa Balaang Espiritu.)
6. Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas
7. Praktis sa mga Kristohanon (Mga relasyon sa Lokal nga Simbahan.)
8. Pagsunod sa Ginoo
9. Pagsunod sa Tawo
10. Kasuko ug Personal nga katungod
11. Unsaon pagtuon sa Bibliya
12. Gugma ug Pagdawat sa kaugalingon
13. Personal nga relasyon sa uban
14. Espirituwal nga gahum ug ang labaw sa kinaiyahan

Tan-awa ang libro sa, *Pagpaila sa Maestra sa Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi*, alang sa dugang impormasyon sa pagtudlo niani nga mga kurso.

Mga Plano sa Leksyon Alang sa Magtutudlo

Tan-awa ang panid 4 niini nga Manwal sa Magtutudlo alang sa dugang kasayoran mahitungod sa paggamit niini nga plano sa mga leksiyon.

Kinatibuk-ang Panglantaw niini nga Kurso

1. Usa o duha ka adlaw sa dili pa ang unang sesyon sa klase, mahimo nimong ipaila kini nga kurso ngadto sa mga estudyante ug ihatag kanila ang pipila sa ilang unang mga buluhaton. Ang unang proyekto sa Giya sa Pagtuon kinahanglang makompleto para sa unang sesyon sa klase. Ipanghatag ang Manwal sa Estudyante ug ipabasa nila ang Unang Kapitulo nga pagahisgutan sa unang sesyon sa klase.
2. Sa sunod nga panid niini nga manwal sa magtutudlo aduna kay kopya sa *Listahan sa Buluhaton sa Klase* nga naghatag sa mga petsa kanus-a ang matag buluhaton kinahanglang makompleto. Ipasulat nila ang tukma nga mga petsa gamit ang blangko nga kopya sa *Listahan sa Buluhaton sa Klase* sa luyo sa ilang Giya sa Pagtuon.
3. Matag plano sa leksyon naghatag og usa o daghan pa nga “Mga Kalihokan sa pag warm-up sa Leksyon” nga gamiton sa pagsugod niana nga leksyon. Ang nag-unang katuyoan niini nga kalihokan mao ang pagtabang sa mga estudyante sa pag-pukos sa ilang atensyon sa nag-unang hilisgutan niana nga leksyon. Gusto namo nga mahimog usa ka atmospera sa kainit ug pagka-abre diin ang tanan nga mga estudyante mobati nga gawasnon sap ag-apil sa panaghisgut sa klase.
4. Kinahanglan kang magdesisyon kon pila ka sesyon sa klase ang gusto nimong gamiton sa pagtudlo niini nga kurso. Adunay mga plano sa leksyon alang sa 5 ka sesyon sa klase (ang ika-5 nga klase alang sa pagsulay). Bisan pa, kini nga kurso dali nga mapalapad sa daghang mga sesyon kung aduna kay oras. Ang ikaduhang leksyon naghisgot sa pagpasaylo ug pagpasig-uli. Dali ka nga makagugol og lahi nga sesyon sa klase sa matag usa niini nga mga hilisgutan.
5. Sa tibuok niini nga kurso adunay potensyal alang sa mga estudyante nga mawad-an sa kadasig ug magul-anon samtang sila mamalamdong sa pipila sa ilang mga nanganging kapakyasan. Ang tibuok nga tumong niini nga kurso mao ag pagpakita nga ang Dios makahatag og paglaom sa ilang kinabuhi bisan pa sa ilang nangaging mga kapakyasan. Gusto namo nga makadiskobre sila og mga paagi nga ang Dios makaayo kanila sa ilang nangaging mga kapakyasan. Gusto usab nato nga klarong itudlo ang mga paagi sa pag-atubang sa posibleng mga problema aron dili sila magpadayon sa pagkapakyas, ilabi na kung ang kapakyasan mosangpot sa pagpakasala.
6. Kini nga kurso sa kapakyasan dali nga ibutang sa panguna nga mga panginahanglanon sa imong mga estudyante. Niini nga kurso, daghan sa mga ilustrasyon ug mga pagtulun-an sa Manwal sa Estudyante naghisgot sa mga kapakyasan niadtong nanlimbasug sa pagkaadik sa droga. Bisan pa, kini nga kurso nagtanyag praktikal nga mga pagtulon-an alang sa bisan kinsa, bisan kung sila nakagamit ug droga o wala. Kini nga mga prinsipyo magamit sa bisan unsang problema sa pagkontrol sa kinabuhi ingon man sa mga isyu nga dili gani tawgon sa pipila ka tawo nga problema.
7. Ang laing isyu sa pipila nga mahimong magtudlo niini nga kurso mao ang atong paggamit sa mga pulong nga “pag-ayo” ug “pagbalik.” Depende sa imong background, kini nga mga pulong mahimong adunay mga kahulugan nga nahisgot sa pipila nga kasagarang mga gawi sulod sa adiksiyon sa pagtambal sa pagkaadik. Palihug sabta nga kami nag-amping sap ag-ila kon giunsa namo paggamit kini nga mga termino. Kung maghisgot kita bahin sa pagkaayo, wala lang kita nag-pukos sa mga lakang sa pagtabang sa kaugalingon aron maatubang ang nangaging kapakyasan. Atong giila ang panginahanglan sa makabag-o nga gahum sa Dios sa pagdala ug radikal nga kausaban sa atong kinabuhi.

Mahitungod sa “pagbalik” gipili namo nga gamiton kini nga pulong kaysa “pagtalikod” tungod kay kadaghanan sa mga tipikal nga estudyante nga mokuha niini nga klase dili gikan sa lawom nga relihiyon. Among gisulayan ang paggamit ug pinulongan nga masabtan sa kasagarang dili-Kristohanon ug bag-ong Kristohanon. Dili nato sulayan nga pamenosan ang espirituwal nga kadaot nga mahitabo sa dihang ang usa ka tawo mobalik—nga mahimong ma-apil sa paglapas sa usa sa mga balaod sa Dios.

Listahan sa Buluhaton sa Klase

Titulo sa Kurso: Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Mubo nga pagsulay Mga bersikulo nga dapat sauluhon Petsa

1. Mateo 6:14-15 Ikaduhang Adlaw

2. Salmo 32:8-9 Ikatulong Adlaw

Proyekto Takdang Petsa

1. Unang Adlaw

2. Ikaduhang Adlaw

3. Ikatulong Adlaw

4. Ikaupat nga Adlaw

Pagsulay Petsa Ikalimang Adlaw

Leksyon 1

Ang mga hinungdan sa kapakyasan

1

1. Pangunang Biblikal nga kamatuoran

Kinahanglan Nakong madiskubre ang ugat nga mga problema sa akong kinabuhi kung mapakyas ako.

2. Pangunang Bersikulo: Hebreo 4:16 Maayong Balita Biblia

Busa dili kita magpanuko sa pagduol sa trono sa Dios diin anaa ang grasya. Dinha madawat nato ang kaluoy ug ang grasya nga atong gikinahanglan.

3. Reperensya sa material sa estudyante

Ang unang kapitulo sa Manwal sa Estudyante kauban niini nga leksyon. Giya sa Pagtuon Proyekto 1, *Unang Pagtan-aw sa Kapakyasan*, gamiton niini nga leksyon.

4. Pag-init sa Leksyon (5-10 minuto)

Ipaambit sa mga estudyante ang ilang mga tubag sa mga pangutan 1-6 gikan sa Giya sa Pagtuon Proyekto 1, *Unang Pagtan-aw sa Kapakyasan*. Gamita kini aron ma-pukos ang ilang pagtagad sa atong topik para karong adlaw—mao ang kapakyasan.

1. Ang mga malampuson nga Kristohanon, napakyas ba?
2. Kanunay ba nga sala kung mapakyas ka?
3. Paghatag og pananglitan sa usa ka dakong kapakyasan nga nahimo sa usa ka tawo. (Kini pwedeng imong kaugalingong kapakyasan o sa ubang tawo, pananglitan, usa ka pilitiko.)
4. Kanunay bang masuko ang Ginoo kung ang mga Kristohanon mapakyas?
5. Nakasuway na ba ka og pagbalik? (Ang pagbalik mao kana ang paglingkawas sa usa ka problema o sala, apan gibuhat napod nimo kini pag-usab)
6. Sa unsang paagi nimo sukdon ang imong kaugalingon sa imong pagka-malampuson o sa kapakyasan? Hatagi ang imong kagalingon sa numero 1 hangtod 10. “1” nagpasabot nga gisunsiderar nimo ang imong kaugalingon nga kapakyasan. “10” nagpasabot nga ang imong kinabuhi puno ka kalampuson ug walay kapakyasan.

Giya sa Pagtuon Proyekto 1

1

Paggahin ug 4-5 ka minute sa paghisgot sa ilang mga tubag niini nga mga pangutana. Para sa mga pangutana 1, 2, 4 ug, 5 mahimo kang mohimo og ug ka basihan aron makita kung pila ang mitubag og “oo” ug pila ang mipili og “dili.” Niini nga punto dili nimo kinahanglan nga sulayan ang paghusay sa bisan unsang mga debate kung unsa ang husto o sayup. Ipasabut nga atong hisgutan ang tanan niini nga mga isyu sa mas daghang detalye sa tibuok niini nga kurso.

Ang pangutana numero 3 gidisenyo alang sa kalingawan ug sa paghatag kanimo og pipila ka praktikal nga mga ehemplo nga magamit sa tinuok nga leksyon karon.

Tungod kay ang mga pangutana 5 ug 6 sa Giya sa Pagtuon, Proyekto 1 mas personal kay sa uban, mahimo kang mangutana og mga boluntaryo nga mopaambit sa ilang mga tubag niini nga mga pangutana. Mahimo nimong ipatan-aw kanila sa kadali ngano nga gipili nila kana nga tubag—apan ayaw itugot nga kini mahimong usa ka taas nga autobiography sa ilang mga kasinatian sa kinabuhi.

5. Ang pukos karon—Ang mga hinungdan sa kapakyasan

Ipasabut nga karong adlaw atong hisgutan ang mga hinungdan sa imong mga kapakyasan. Mahimo natong hisgotan sa makadali kon unsaon pagsulbad ang pipila niini, apan kana nga bahin sa kapakyasan hisgotan sa mas daghang detalye sa leksyon 2 ug 3.

6. Hisguti ang Punto A. Lainlaing matang sa kapakyasan (5-10 minuto) panid 4-7, Manwal sa Estudyante

Hisguti ang lain-laing mga matang sa mga kapakyasan. Gamita ang pormat sa panid 4-7 sa Manwal sa Estudyante isip giya. Itudlo dayon nga ang ubang mga kapakyasan kay sala, ug ang uban dili. Dayon ipalista nila ang lain-laing mga matang sa mga kapakyasan nga moohaum ubos niining tulo ka kinatibuk-ang ulohan. Mahimo nimong gamiton ang pipila ka mga pananglitan nga anaa kanila sa pangutan 3 sa Giya sa Pagtuon Proyekto 1 aron ihulagway ang pipila niining matang sa mga kapakyasan.

Tulo ka matang sa kapakyasan

1. Kapakyasan nga dili sala
2. Kapakyasan nga sala
3. Kapakyasan nga mosangpot sa sala

Gikan sa Manwal sa Estudyante, panid 4-7

7. Ang kapakyasan nga sala

Sa paghisgot sa kapakyasan nga sala, siguroha nga ilang masabtan nga ang matag sala usa ka kapakyasan sa panan-aw sa Dios. Sa tibuok niini nga kurso sa kapakyasan, una natong atubangon ang mga kapakyasan nga mohaum niini nga kategoriya—ang sala.

8. Hisguti ang Punto B. Unsa ang buhaton sa Dios kung ang akong kapakyasan usa ka sala (5-10 minuto) panid 7-9, Manwal sa Estudyante

Sunod hisguti kon unsaybuhaton sa Dios kon mapakyas ka. Tan-awa ang panid 7-9, Manwal sa Estudyante alang sa dugang ideya mahitungod niini. I-refer usab balik ang pangutana 4 sa Giya sa Pagtuon, Proyekto 1, nga among gihisgutan sa sinugdanan sa sesyon sa klase.

Siguruha nga sa sinugdanan niini nga bahin nga imong gihatagan og gibug-aton nga gusto sa Dios nga gamiton ang matag kapakyasan sa imng kinabuhi ingon usa ka oportunidad sa pagtubo.

Usab, ihigot kini nga panaghisgot balik sa miaging bahin sa pagpatin-aw sa 3 ka lain-lain mga matang sa kapakyasan—kapakyasan nga dili sala, kapakyasan nga sala, ug kapakyasan nga mosangpot sa sala. Itudlo nga ang tubag sa Dios mahimong lahi kaayo base sa unsa nga matang sa kapakyasan kini.

Niini nga bahin sa leksyon, gusto nato nga mag-pukos una sa unsa ang tubag sa Dios kung ang atong kapakyasan usa ka sala. Itudlo nga ang Dios kanunay maguol kon ang usa ka tawo makasala—kon ang usa ka tawo mapakyas sa pagsunod sa mga sumbanan nga gihatag sa Dios.

Itudlo nga usahay ang Dios masuko sa mga tawo kon sila makasala. Mahimo kang magdala ug usa o duha ka pananglitan gikan sa Bibliya aron sap ag-ilustrar niini. Sa kadaghan nga mga kaso, sa dihang nasuko si Hesus sa mga tawo nga nakasala, ang Iyang kasuko gitumong ngadto sa mga nag-angkon nga mga sumusunod sa Dios, apan nahibalo nga wala magtagad sa mga balaod sa Dios. Kining tinuyo nga sala nakapasuko sa Dios—tungod kau ang tawo nahibalo kon unsa ang husto, apan mipili nga dili kini buhaton.

Siguroha nga imong ipasiugda ang mga isyu nga gipatungha sa mga punto 5 ug 6 sa Manwala sa Estudyante panid 8-9—nga ang Dios nagtahag kanato og rason nga adunay paglaum sa umaabot, ug Siya andam kanunay sa pagtabang kanimo nga motubo kon ikaw napakyas.

9. Kapakyasan ba ka? (2-5 minuto)

Itudlo niini nga seksyon nga adunay kalainan tali sa pagkapakyas ug sa pagtan-aw sa imong kaugalingon isip usa ka kapakyasan. Nakita sa Dios ang matag usa sa imong mga kapakyasan, apan wala ka Niya isipa nga usa ka kapakyasan. Dili usab, kinahanglan nimo nga tawgon ang imong kaugalingon nga usa ka kapakyasan.

Itudlo nga ang Dios nakakita og potensyal sa matag tawo. Ang Efeso 2:10 nag-ingon nga gihimo sa Dios ang matag usa kanato aron sa pagbuhat ug maayo. Sa dihang Nakita ni Hesus ang tawo nga gisudlan sa demonyo sa Gadara, Iyang Nakita ang potensyal niini nga tawo nga mahimong usa ka ebangelista. Ang tanan nakakita lang ug usa ka buang nag gisudlan sa demonyo—usa ka tawo nga anay kahadlokan.

1

10. **Espesyal nga pahinumdom sa magtutudlo**

Importante kaayo nga ang mga magtutudlo ug kawani magpakita og diosnong mga kinaiya ug pagbati ngadto sa bag-ong mga Kristohanon kon sila mapakyas. Kinahanglan tin-aw natong ipahayag ang kasubo kon sila mapakyas. Kanunay kitang mopahayag og kasuko o magpakita og kinaiya sa pagsalikway o pagkondenar niadtong napakyas. Ang kinaiya ni Hesus sa babaye nga nasakpan sa akto sa pagpanapaw haom kaayo nga atong ipakita sa bag-ong mga Kristohanon kon sila mapakyas. Tawga ang sala kon unsa gayud kini—sala—apan ayaw’g hukmi ang tawo.

11. **“Hunonga ang pagkondenar sa imong kaugalingon!” ni David Wilkerson**

Sa background notes sa magtutudlo nga nagsunod niini nga plano sa leksyon mao ang pag-imprinta pag-usab sa artikulo ni David Wilkerson, “*Hunonga ang pagkondenar sa imong kaugalingon!*” (Tan-awa ang panid 22-28 sa kini nga Manwal sa Magtutudlo.) Mahimo nimong ipabasa sa usa o tanan nimo nga mga estudyante kini nga artikulo. Mahimo usab nimo silang pabuhaton og sinulat ug/o oral nga report bahin sa ilang nakat-onan niini nga artikulo.

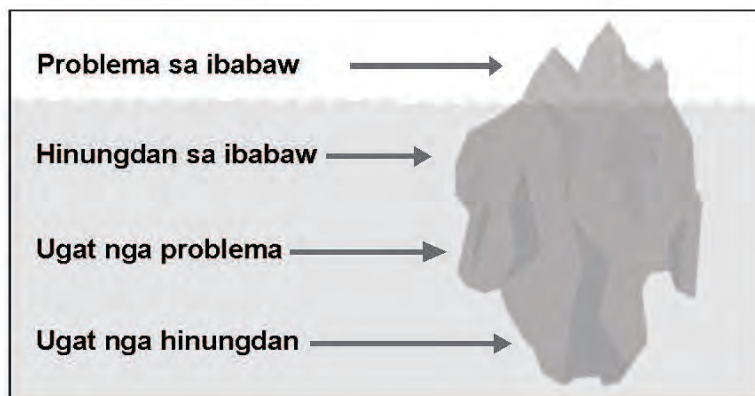
12. **Hisguti ang Punto C, Pagsabot sa akong mga problema panid 9-10, Manwal sa Estudyante**

Gamita ang dakong bahin sa leksyon sa paghisgot sa Punto C, “*Pagsabot sa akong mga problema.*” Ang sunod nga 4 ka punto niini nga plano sa leksyon (#13-16) naghatag ug dugang mga detalye sa pag-cover niini nga bahin sa leksyon.

Ang tsart sa panid 10 gikuha gikan sa Institute sa Basic Life Principles seminar. Kon nakaadto ka niana nga seminar, mahimo nimong susihon ang imong mga notes gikan niana nga bahin sa seminar sa pag-andam niini nga sesyon sa klase.

13. **Ilustrasyon sa Iceberg (3-5 minuto) panid 9, Manwal sa Estudyante**

Ipaila kini nga bahin sa leksyon uban sa paghulagway sa iceberg. Tan-awa ang panid 9, Manwal sa Estudyante alang sa ilustrasyon. I-drawing sa chalk board ang linya sa tubig sa dagat. Dayon ibutang ang bahin sa iceberg nga anaa sa ibabaw sa tubig.

Mahimo kang makakuha og litrato sa usa ka iceberg aron magamit sa leksyon niini nga punto. Adunay pipila ka maayo kaayo nga mga litrato sa mga iceberg nga dali mahuka sa internet. Usa sa ingon ana nga litrato naa sa website:

www.iTeenChallenge.org sa seksyon sa Kurikulum sa Estudyante, Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong mga Krisohanon, Pag-uswag Pinaagi sa Kapakyasan, Mga Materyal sa Magtutudlo, Mga Supplemental nga Materyal. Mahimo usab nimo kini makit-an pinaagi sa pagsulod lamang sa “iceberg” sa pagpangita sa kana nga website.

Mahimo ka usab nga mogamit og usa ka search engine sa internet sama sa Google, ug i-type lang ang “litrato sa iceberg” ug makakita ka og daghang kapilian. Ang pag-apil niini sa usa ka presentasyon sa PowerPoint para sa imong klase makatabang sa paghimo sa punto nga kung unsa ang naa sa ilawom sa tubig labi ka dako kaysa sa taas.

Pangutan-a ang klase kon unsa ka dako sa iceberg ang ubos sa tubig kon itandi kon unsa ka dako ang anaa sa ibabaw sa tubig. Ang bahin nga naa sa ilawom sa tubig 9-10 ka pilo nga mas dako kaysa bahin sa ibabaw sa tubig.

Karon tan-awa ang tsart sa panid 10 sa Manwal sa Estudyante. Atong gamiton kini nga iceberg aron itudlo ang upat ka lain-laing bahin niini nga tsart. Ang mga problema sa ibabaw sama sa bahin sa iceberg nga naa sa ibabaw sa tubig. Makita sa ubang mga tawo kini nga mga problema.

Ang seksiyon sa iceberg sa ilalom lang sa tubig maoy sama sa panggawas nga mga hinungdan sa atong mga problema—ang atog pangsulod nga mga kinaiya. Kini nga mga sumbanan sa panghunahun kasagarang magdala kanato sa kasamok. Ang atong mga kinaiya nagpadayag sa ilang kaugalingon pinaagi sa atong mga lihok ug sa atong mga pulong.

1

14. Ipaila ang tsart sa mga problema
(3-5 minuto) panid 10, Manwal sa Estudyante

Ipa-abre sa mga estudyante sa panid 10, Manwal sa Estudyante ug dal inga susiha ang tibuok tsart. Itudlo nga ang mga ehemplo nga gihatag sa **Mga problema sa ibabaw** ug **Mga hinungdan sa ibabaw** kay pipila lamang ka ma ehemplo niini. Mahimo nimong idugang ang ubang mga ehemplo nga may kalabutan sa pipila ka mga problema ug mga kinaiya nga kasagarang giatubang sa imong mga estudyante.

Ang Tsart sa Problema

<p>Mga problema sa ibabaw</p> <p>Makita sa uban kini nga mga problema</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Panag-lalis Panag-away Pagsaway Droga Pagpanigarilyo</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Pagpangawat Pagpamakak Pagka hakog Pagpanunglo Pag-inom</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Sala nga pakighilawas Pagkaibog Homoseksuwalidad Pagka-tumboy Pagpanapaw Insesto</p>
<p>Mga hinungdan sa ibabaw</p> <p>Sa sulod nga mga kinaiya</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Rebelyon Walay pagsalig Pagka-ubos (pagbati nga dili importante)</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Kahadlok Kabalaka Kawalay kasigurohan Garbo</p>	<p>(Mga pananglitan)</p> <p>Kapakyasan Pagkakulbaan Pagkasad-an Kaulaw</p>
<p>Mga ugat nga problema</p> <p>Panguna nga mga panagbangi sa personalidad</p> <p>Hebreo 12:15-17</p>	<p>Kapaitan</p> <p>(Kasuko o pagdumot)</p>	<p>Materrialistik nga mga Bili</p> <p>(Pagbutang sa imong mga bili sa mga butang nga mahimong kuhaon o mawala)</p>	<p>Imoralidad</p> <p>(Sala nga pakighilawas)</p>
<p>Mga ugat nga hinungdan</p> <p>Akong tubag sa Dios</p> <p>Isaias 53:6 Isaias 55:7</p>	<p>Ang pagbuhat sa mga butang sa akong paagi imbes sa pagbuhat sa mga butang sa paagi sa Dios.</p> <p>(Pagsukol ug pagsalikway sa tinguha ug gahum nga gihatag sa Dios sa pagtubag sa kinabuhi sa paagi nga gusto Niya para nako.)</p>		

Itudlo ngadto sa mga estudyante nga adunay tulo ka **Mga ugat nga problema**. Ang bisan unsang kinaiya o problema mahimong masubay balik sa usa niining tulo ka mga ugat sa problema. Kini nga mga problema labi ka dako ug mas lawom kaysa mga kinaiya. Mga problema kini nga nakagamot pag-ayo, nga nakaapekto sa personalidad sa usa ka tawo. Mahimong adunay dakong impluwensya sila sap ag-ila kung unsa ang hunahunaon, bation ug pamatasan sa usa ka tawo.

Sa paghisgot sa pipila ka mga hinungdan sa ibabaw—ang mga kinaiya nga anaa ra sa ubos—itudlo nga ang usa ka kinaiya mahimong adunay labaw sa usa ka “ning-gamot nga problema.” Mahimong adunay duha o bisan ang tanan nga tulo sa mga problema sa ugat nga gilista sa kini nga tsart.

Ang Mga ugat nga hinungdan sa tanan nimong mga problema ug kapakyasan gi-ila na sa paghulagway nga gihatag sa tsart—“Ang pagbuhat sa mga butang sa akong paagi imbes sa pagbuhat sa mga butang sa paagi sa Dios.” Ang ikaduha nga kahulugan nga gihatag mao ang lain nga paagi sa pagsulti sa parehas nga butang, apan sa mas teknikal ug komprehensibo nga paagi. Mahimo nimong itudlo ang importansiya sa upat ka lain-laing mga butang nga gilista niana nga pahayag. (1) “Pagsukol ug (2) pagsalikway sa (3) tinguha ug (4) gahum nga gihatag sa Dios sa pagtubag sa kinabuhi sa paagi nga gusto Niya para nako.”

15. **Mga ilustrasyon sa lain-laing lebel sa mga problema** (3-5 minuto) **panid 10, Manwal sa Estudyante**

Karon balik sa tsart ug paghatag ug daghang mga pananglitan gikan sa kinabuhi nga nagsubay sa problema gikan sa ibabaw hangtod sa gigikanan niini. Mahimo nimong ipasabut ang importansiya sa matag yugto sa kinatibuk-ang problema.

Usa ka estudyante mibiya sa Teen Challenge center human sa 2-3 ka semana. Sa dihang gipangutana ang mga estudyante kon nganong siya mibiya, sila miingon, “Öh, siya dili makahunong sa pagpanigarilyo, mao nga siya mibiya.” Nailhan ra nila ang problema sa ibabaw ra. Kung gusto gyud nila mahibal-an kung ngano nga ang pagpanigarilyo nagpugong kaniya, kinahanglan nila nga mahibal-an kung unsa ang mga kinaiya sa mga ninungdan sa ibabaw sa kini nga problema. Sa tinuud, ang sulod nga problema sa pagpanigarilyo mahimong adunay daghang lainlaing possible nga hinungdan (mga kinaiya).

Hangyoa ang mga estudyante sa pagsusi niini nga ehemplo sa mas detalyado. Hangyoa sila sa pag-ila kon unsa kaha ang panggawas nga mga hinungdan ug ugat nga mga hinungdan sa problema sa pagpanigarilyo niining tawhana.

Itudlo nga ang Dios adunay plano sa paggamit sa atong mga problema isip usa ka dalan alang sa pagtubo. Atong hisgotan kin isa dugang nga detalye sa sunod nga 3 ka leksyon.

16. **Mga ilustrasyon sa lain-laing matang sa mga problema** (3-5 minuto) **panid 10, Manwal sa Estudyante**

Siguroha nga naghatag ka og lain-laing mga ehemplo sa mga problema nga makaapekto sa mga tawo. Usahay masayop kita sa kaseryoso sa usa ka problema sa kinabuhi sa usa ka tawo tungod kay makita ra nato ang mga isyu sa ibabaw.

1

Ang gagmay nga mga simtomas dili kanunay timaan sa gagmay nga mga problema. Ug ang dagkong mga simtomas dili kanunay timaan sa dagkong mga problema.

Pipila ka tuig ang milabay ang akong asawa adunay simtomas sa panagsa nga pagkawala sa ilang panghinumdom. Kitang tanan malimtanon usahay, apan sa iyang kahimtang ingon og labaw pa sa normal. Human sa pipila ka mga pagbiyahe ngadto sa doctor, sa katapusan iyang gireseta ang usa ka pagsulay sa MRI sa iyang utok. Kini nagpadayag sa usa ka golf-ball nga gidak-on nga pagtubo base sa iyang utok. Ang operasyon sa utok gikinahanglan aron makuga ang cyst.

Dili tanang pagkawala sa panghinumdom kay hinungdan sa usa ka tumor sa utok. Apan sa niini nga kaso ang usa ka gamay kaayo nga simtomas mao lamang ang timailhan sa usa ka seryoso kaayo nga problema sa akong asawa. (Sukad sa operasyon, nawala ang mga simtomas sa pagkawala sa panghinumdom ug maayo ang iyang kahimsog.)

17. Ipasabut ang relasyon tali sa 4 nga mga kategorya (3-5 minuto) panid 10, Manwal sa Estudyante

Tingali kinahanglan nga balikan ang tsart ug ipasabut sa detalye ang relasyon tali sa upat ka mga kategorya. Niini nga punto mahimo usab nga maayo nga mogahin og gamay nga oras sa paghisgot bahin sa lain-ling mga paagi sap ag-atubang niini nga mga problema.

Ang iceberg nga ilustrasyon makatabang sa pag-punto sa sangputanan sa paggamit sa pipila ka lain-laing mga pamaagi sap ag-atubang niini nga mga problema. Pananglitan, kung ang usa ka tawo motangtang lang sa usa ka problema sa ibabaw lang, nga walay bisan unsang pagsulay sap ag-atubang sa bisan unsang ubang tulo ka mga lugar, makasiguro ka nga ang parehas nga problema sa ibabaw o ang lain sa dili madugay motungha. Kung putlon nimo ang bahin sa iceberg nga naa sa ibabaw sa tubig, ang nabahilin nga iceberg dili magpabilin nga nalubong. Ang kinatas-ang 10% sa iceberg molutaw sa ibabaw sa tubig.

18. Hisguti ang Punto D. Mga sangputanan sa mga kapakyasan (5-10 minuto) panid 11-14, Manwal sa Estudyante

Sa dal inga pag-kober sa mga sangputanan sa kapakyasan. Ipasiugda nga adunay positibo ug negatibo nga mga sangputanan sa kapakyasan. Siguroa nga mobalik ka sa 3 ka dagkong matang sa kapakyasan nga atong gihisgutan sa sinugdanan niini nga leksyon—kapakyasan nga dili sala, kapakyasan nga sala, ug kapakyasan nga mosangpot sa sala. Kadaghanan sa mga sangputanan nga gilista sa Manwal sa Estudyante mao ang pagsuhid sa mga sangputanan kung ang kapakyasan sala.

Mahimo usab nimo silang ipaambit sa ilang mga tubag gikan sa Giya sa Pagtuon, Proyekto 1 diin ilang gilista ang positibo ug negatibo nga mga sangputanan sa kapakyasan.

Maghisgot pa kita og bahin sa mga sangputanan sa kapakyasan sa nahabilin nga mga leksyon niini nga kurso.

19. Personal nga Aplikasyon (5-10 minuto)

Alang sa personal nga paggamit sa leksyon karong adlaw, ipahunahuna sa matag estudyante ang mga problema nga sa pagkakaran maoy hinungdan nga sila mapakyas.

1. Ipasabut sa matag estudyante ang usa ka problema nga anaa kanila nga interesado sila sa pagbuntog.
2. Hangyoa sila sa pagsulat kon unsa sa ilang pag-sabot ang panggawas nga hinungdan (sa sulod nga kinaiya) niini nga problema.
3. Ipasulat nila kung hain sat ulo ka mga problema ang labing suod nga may kalabutan niini.
4. Kon aduna silay panahon, basin mahimo nilang isulat kon sa unsang paagi mohaom ang ugat sa maong problema. Ipahatag kanila ang 1 o 2 ka mga ehemplo kon sa unsang paagi sila “nagbuhat sa mga butang sumala sa ilang gusto”, sa pag-atubang niini nga problema.
5. Awhaga sila sa pagsulat unsa ang paagi sa Dios sa pag-atubang niini nga problema.

Mahimo nimong himoon kini nga sinulat nga buluhaton nga ilang dad-on sa sunod nga sesyon sa klase kon wala silay panahon sa pagkompleto niini diha sa klase.

Kon aduna kay panahon sa tibuok adlaw, maayo nga personal nimong hisgotan uban sa matag estudyante ang mga tubag nga ilang gibutang para niini. Kon ikaw adunay mga klase sa *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi*, mahimo nimong hisgotan kining sinulat nga proyekto uban sa matag estudyante nianang panahona.

Ayaw katingala kung sila adunay lisud nga panahon sa husto nga pag-ila sa mga hinungdan sa ibabaw ug sa mga ugat nga problema nga may kalabutan sa ilang mga problema sa ibabaw. Mahimo usab nga adunay labaw pa sa usa ka pangsulod nga kinaiya nga na-apil sa ilang problema.

20. Mga buluhaton

- A. Gradohi ang Giya sa Pagtuon, Proyekto 1, *Unang Pagtan-aw sa Kapakyasan*.
- B. Ipasabut ang Giya sa Pagtuon, Proyekto 2 sa *Kapasayloan ug Pagpasig-uli*. Kinahanglan nila kining makompleto para sa sunod nga sesyon sa klase.
- C. Ipabasa sa imong mga estudyante ang Kapitulo 2 sa ilang Manwal agig pagpangandam sa paghisgot niini sa sunod nga sesyon sa klase.

21. Ebalwasyon sa Leksyon

Palihug ilita ang imong mga ideya alang sa pagpauswag niini nga leksyon.

Unsa nga mag bahin ang labing maayo?

Unsa nga mga bahin ang lisud masabtan sa mga estudyante?

Unsa ang labing makatabang sa imong mga estudyante?

1

Hunonga ang pagkondenar sa imong kaugalingon!

Ni David Wilkerson

Maulaw kaayo ko sa akong kaugalingon sa dihang mahinumdom ko sa akong unang ministry—tungod kay gikondenar nako ang daghang sinsero nga mga tawo. Maayo ang akong tuyo, ug kasagaran ang akong pagka-matinud-anon ug maayo ang tuyo. Apan pila ka tawo ang akong gipailalom sa makalilisang nga pagkondenar tungod kay wala sila mouyon sa akong mga ideya sa pagkabalaan!

Mga tuig na ang milabay nagsangyaw ko batok sa make-up sa mga babaye. Nagwali ako batok sa mugbong mga sinina. Akong gikondena ang tanan nga wala sa akong “lehitimong” listahan. Nagwali ako sa pipila ka gamhanan kaayo nga mga sermon kaniadto, nga nagkondena sa mga homoseksuwal, mga diborsiyo, mga palainom ug mga kompromiso. Nagsalig gihapon ako sa ideya nga ang mga ministro kinahanglan nga mosinggit batok sa pagsulod sa sala ug pagkompromiso sa kinabuhi sa mga Kristiyano. Dili gihapon ko ganahan nga makita ang Kristohanong babaye nga gipintalan sama sa mga tiglakaw sa kadalanan. Dili gihapon ko ganahan og mini-dresses. Nagtuo ako, labaw sa kaniadto, nga gidumtan sa Dios ang diborsyo. Nagsalig gihapon ako sa ideya nga ang Dios dili mokidhat sa bisan unsang sala o pagkompromiso sa bisan unsang klase.

Apan karong bag-o—Ang Dios nag-awhag kanako sa pag-undang sa pagkondenar sa mga tawo nga napakyas, ug sa baylo sa pagsangyaw ngadto kanila sa usa ka mensahe sa gugma ug pagpasig-uli. Ngano man? Tungod kay ang simbahan karon napuno sa mga Kristohanon nga nabug-atan sa mga bukid sa sala ug pagkondenar. Wala na sila magkinahanglan ug dugang nga pagsangyaw bahin sa paghukom ug kahadlok—napuno na sila sa igong kahadlok ug kabalaka. Dili nila kinahanglan nga makadungog sa usa ka magwawali nga nagsulti kanila kung unsa kasuko ang Dios kanila. Nahadlok na sila pag-ayo sa kasuko sa Dios. Kinahanglan nilang madungog ang mensahe nga giwali ni Juan—

“Kay wala ipadala sa Dios ang iyang Anak nganhi sa kalibotan aron pagsilot kondili aron pagluwas niini.” (Juan 3:17)

Si Hesus miingon ngadto sa usa ka mananapaw nga babaye, “Ni ako nahukom kanimog silot—Lakaw ug ayaw na pagpakasala.” Karon nganong dili man ako, ug ang tanan Nakong kaubang mga ministro, makasangyaw nianang samang matang sa mahigugmaong mensahe ngadto sa midaghan nga linibo nga karon nagkinabuhi sa kahadlok sa pagpanapaw? Nganong gikondenar gihapon nato ang diborsiyado nga mga Kristohanon nga nagminyo pag-usab—sa dihang sila tinuod nga naghinulsol ug determinado nga dili na makasala sa maong paagi?

Karong bag-o gipahunong ako sa usa ka diyes anyos nga bata human sa usa ka krusada ug nangamuyo kanako nga maminaw sa iyang istorya. Naghysterical siya. “Ang akong Mama ug Papa nagdiborsyo duha ka tuig na ang milabay. Si Mama maoy maayong Kristohanon, ug naminyo siya ug buotan nga Kristohanong lalaki. Ako nagpuyo uban ni Mama ug sa akong ama-ama karon, ug gihigugma ko sila pag-ayo. Apan ang akong Mama kanunay nga naguol, ug siya naghilak pag-ayo—tungod kay gisultihan siya sa usa ka ministro nga siya nagpuyo sa sala. Naa ba sa impyerno ang akong Mama tungod kay nakigbulag siya ug naminyo pag-usab sa lain nga bulag nga lalaki? Naglibog ko, tungod kay pareho silang maayo nga mga Kristiyano.”

Gisultihan nako ang bata kung unsa ang gusto Nakong isulti sa tibuuk kalibutan. “Kon makigdiborsiya siya tungod sa iyang kaugalingong pagpanapaw ug magminyo pag-usab—nagkinabuhi siya sa pagpanapaw. Gidumtan sa Dios ang pagpanapaw. Apan, kon siya naghinulsol, ang Dios nagpasaylo kaniya, ug siya nagsugod sa tanan sama sa usa ka bag-ong natawo nga Kristohanon. Wala siya nagkinabuhi sa sala kung kini ubos sa dugo ni Kristo ug gipasaylo. Makasugod siya og bag-ong kinabuhi nga walay sala o kondensasyon. Kung gipasaylo ni Hesus ang pagpatay, pagpangawat, pagpamakak, pagpangawat, ug uban pa. —Gipasaylo usab niya ang pagpanapaw.”

Natingala ako nga kami nga mga ministro andam kaayo nga moadto sa Africa aron isangyaw ang pagpasaylo sa “mga pagano”. —apan dili kaayo gusto nga magwali sa pagpasaylo ug pagpasig-uli sa mga Kristiyano sa balay. Usa ka ministro ang mireklamo Kanako bahin sa tanang diborsyo, guba, kaguliyang nga mga tawo sa iyang bag-ong buluhaton. Naghunahuna ko, “Akong igsoon, angay kang magpasalamat nga gibutang ka sa Dios sa ingon ka tabunok nga uma. Kana ang mga tawo nga labing nanginahanglan sa imong tabang. Nagkinahanglan sila og usa ka tawo sa Dios nga mopalita kanila unsaon pagsugod pag-usab sa tanan.”

Ako usa ka malipayong minyo nga lalaki, ug ang Dios nagtabang Kanako, si Gwen ug ako kanunay nga mag-uban hangtod sa kamatayon ang magbulag kanamo. Ug gibiyabiya nako ang diborsyo nga adunay gugma. Apan nasamok ako nga ang simbahan andam nga “isulat” ang tanan nga nakasala. Ang simbahan nagtanyag ug kahupayan ug kahupayan sa tanan nga “mga inosenteng biktima.” Ang asawa nga giluiban. Ang bana kansang asawa ning walk-out. Ang tanan nga mga bata nasakitan sa panagbulag.

Apan komosta ang tanang “nagbuhat” —ang mga makasasala, ang nagbuhat ug daotan sa usa ka inosenteng minahal? Kon ang usa sa matag tulo ka kaminyoon mosangko na sa diborsiyo, kana nagpasabot nga milyonmilyong bana ug asawa “ang sad-an.” Dili ko andam nga mosukol bisan sa mga sad-an. Ang kawatan nga gipasaylo ni Kristo didto sa krus sa kalbaryo dili usa ka inosenteng biktima. Dili! Usa siya sa sad-an siya usa ka **kriminal**. Apan diha sa iyang sala mibalik siya kang Kristo diha sa pagtuo. Siya pipasaylo ug gidala uban ni Kristo ngadto sa himaya.

Komosta ang mga homoseksuwal ug tomboy—ug mga alkoholik? May kaayohan ba ang pagkondenar kanila? Dili! Usa ka libo ka beses dili! Si Kristo wala mianhi aron sa pagkondenar niining mga makasasala, kondili aron sa pagluwas kanila diha sa gugma. Gidumtan sa Dios ang homoseksuwal nga mga buhat, apan wala niya tamayon ang mga tawo nga wala nagkinabuhi uyon sa mga papel sa lalaki o babaye.

Sa miaging semana, usa ka maanyag nga 19-anyos nga nurse ang mipahunong Kanako human sa usa ka krusada. Naghilak siya sa usa ka makalooy nga pagsugid—“Mr. Wilkerson. Usa ko ka tomboy. Gibati ko nga hugaw kaayo. Ang simbahan nga akong gitambongan kaniadto mihangyo kanako nga dili na mabalik. Ang ministro miingon nga dili siya makapahimulos sa akong paghaylo sa uban sa iyang kongregasyon. Gibati nako nga ang paghikog mao ra ang akong paagi sa paggawas. Nagkinabuhi ako sa hingpit nga kahadlok ug pagkondenar. Kinahanglan ba anko nga patyon ang akong kaugalingon aron makit-an ang kalinaw?”

1

Nagpalayo siya Kanako nga murag hugaw kaayo siya sa iyang kaugalingon nga making-atubang nako. Ako siyang gipangutana kung gihigugma paba niya si Hesus. “Oo,” iyang tubag. “Sa matag oras ang akong kasing-kasing naghilak alang kaniya. Gihigugma nako si Kristo sa akong tanan—apan nagapos ako niining makalilisang nga kinaiya.”

Pagka nindot makita ang iyang nawung nga ning anyag sa dihang ako siyang gi-ingnan kung unsa siya ka gihigugma sa Ginoo—bisan pa sa iyang mga kapakyasan. Ako siyang gi-ingnan, “Ayaw na gayud ihatag ang imong kaugalingon sa sala. Gilinyahan sa Dios kung asa ka lang karon. Sa matag higayon nga kauban Siya kay ma-apil nga kana usa ka pagkamatarung. Sa unsang lakang nga pag-layo kaniya, kay usa ka sala. Kung mopaduol kita kaniya, mopaduol usab Siya kanato. **Ipadayun ang momentum sa imong espituwal nga bahin! Padayon sa paghigugma kang Hesus—bisan pa wala pa kanimo ang tibuok nga kadaogan. Dawata ang iyang kapasayloan. Tuohi nga nahigugma si Hesus sa mga makasasala—mao nga gihigugma usab ka Niya!”**

Mipahiyom siya sa usa ka katawa nga adunay kalipay ug miingon, “Mr. Wilkerson, ikaw ang una nga nag hatag Kanako og dalan sa paglaum. Sulod sa akong kasingkasing kabalo gihigugma ko sa Dios—ug kabalo ko nga hatagan ko niya og kagawasan gikan niini nga sala. Apan gikondenar ako sa kadaghanan. Salamat sa imong mensahe sa paglaum ug gugma.”

Magbabasa niining nga mensahe—nagkinabuhi kaba ubos sa pagkondena? Nakasala ka ba batok sa Ginoo—imo bang napasubo ang Balaang Espiritu? Nag lunsad kaba og bildi nga pakig-away uban ang tentasyon?

Ang imong buhaton lamang kay ang pag-pangita sa pulong sa Ginoo, ug imong madiskobrehan ang Ginoo nga adunay kalooy, gugma ug walay tupong kalooy. Ingon ni David:

*“Kon isipon mo ang among mga kalapasan, O GINOO, kinsay dili kasilotan?
Apan gipasaylo mo kami aron magtahod gayod kami kanimo.” (Salmo 130:3-4)*

Usa ka naguol nga babaye ang miadto sa akong opisina, “Mr. Wilkerson, sauna gi-ayo ako sa Ginoo sa akong pagka-adik sa alcohol. Apan bag-o lang na luya ako unya mibalik ako sa pag-inom. Karon dili na nako mapugngan. Napakyas nako ang Ginoo, ang akong mabuhat karon mao ang pahunong. Sa tanan nga Iyang nahimo para nako, unya karon napakyas nako Siya. Dili na nako ni makaya.”

Kabalo ko nga aduna pay daghang espirituhanong kapakyasan nga mas labaw pa sa atong nailhan. Ug adunay statehiya ang demonyo nga matugod kini nga kapakyasan nga mahimong pader aron malayo sa Dios. Apan dili nato tugotan ang kaaway nga himuon ang atung temporaryo nga kapakyasan ngadto sa permaninteng impyerno.

Nagtuo ako nga milyon ka tawo ang sama atung babaye nga miadto kanako. Uban ang mga luha sa iyang mata, “Ang akong Papa kay usa ka ministro, apan ako siyang napakyas. Huyang kaayo ko, nahadlok ako ng abasi dili nako masirbisyuhan ang Ginoo og tama. Dali lang ako mahulog sa kasal-anan.”

Ang mga pagsugid nga ing-ani kay makalilisang. Apan nakita nako ug nadasig ko nga ang uban sa mga dakong babaye ug lalaki nga karakter sa Bibliya kay adunay mga kapakyasan ug kapildihan pod.

Imo bang makonsiderar si Moses nga usa ka kapakyasan? Kaayo! Siya ang lider sa nasod sa Israel sa 40 ka tuig. Iyang kinabuhi nagsugod sa pag-patay, ug 40 ka tuig sa pagtago-tagoo.

Si Moses usa ka tawo nga mahadlokon ug walay pagtuo. Sa dihang gitawag siya sa Ginoo nga maoy manguna sa kagawasan sa mga israelita gikan sa pagkaulipon, nangamuyo siya, “¹⁰Si Moises miingon sa GINOO, Apan GINOO, dili ako maayong mosulti sukad pa kaniadto. Yungit ako ug magkangakanga nga mosulti.” ¹³Apan si Moises miingon, “Pasayloa ako, Ginoo, apan kon mahimo, lain lay sugoa” (Exodo 4:10,13). Nasuko ang Ginoo tungod niini (Exodo 4:14). Sa tibuok sa iyang kinabuhi, nagtinguha si Moses nga maka-adto sa Uyang Saad, apan ang iyang mga kapakyasan maoy rason maong wala siya maka-adto. Apan, ang kapakyasan ni Moses gi-hulagway sa Dios sa iyang pagkamatitud-anon kang Kristo sa Hebreo 3:1,2.

Kanunay natong hunahunaon si Jacob isip ang bantugang manggugubat sap ag-ampo nga nakigbisog sa anghel sa Ginoo ug midaog. Si Jacob gihatagan og usa ka panan-awon sa langit uban sa mga manulonda nga nagasaka ug nagakunsad. Apan ang kinabuhi niining tawhana napuno sa masilaw nga mga kapakyasan, ug ang Kasulatan wala magtago sa bisan hain niini.

Sa iyang pagkabatan-on gilimbongan ni Jacob ang iyang buta nga amahan aron kawaton ang kabilin sa iyang igsoon. Sa kaminyo-on, iyang gitamay ang iyang asawa nga si Lea samtang iyang giatiman ang usa ka dako nga tinagi nga gugma alang sa iyang igsoon nga si Raquel. Wala niya dawata ang iyang responsibilidad isip bana. Human matawo ang matag anak nga lalaki, si Lea nagpadayon sap ag-ingon, “Karon higugmaon na gayod ako sa akong bana...” (Genesis 29:34). Apan ang tinuod, gidumtan siya ni Jacob.

Ania ang usa ka tawo nga nasakpan sa usa ka web sa pag-limbong, graft, pagpangawat, pagkadili matitud-anon ug poligamiya. Bisan pa niana, nagasimba gihapon kita sa Dios ni Abraham, ni Isaac ug ni Jacob.

Si Haring David, nga mag-aawit sa mga salmo ug kusgan nga manggugubat, nalipay sa balaod sa Ginoo ug nagpakaaron-ingnon nga matarong nga tawo nga dili mobarog taliwala sa mga makasasala. Apan, unsa ka makapakurat ang mga kahuyang niining bantugang tawo. Gikuha si Bathsheba gikan sa iyang bana nga si Urias, iyang gipatay ang maong tawo sa atubangang linya sa iyang kasundalohan. Gipahayag ni propeta Nathan nga kining doble nga sala naghatag ug dakong higayon sa mga kaaway sa Ginoo sa pagpasipala.

Hinumdumi ang bantogang hari nga nagbarog duol sa lungon sa iyang patay nga anak sa gawas, usa ka kinawat nga asawa sa iyang kiliran ug usa ka kalibotan nga napuno sa mga kaaway nga nagtunglo sa Dios tungod sa iyang bantogang mga sala. Si David nagbarog didto nga bug-os nga kapakyasan. Apan, ang Ginoo nagtawag kang David nga usa ka tawo sumala sa Iyang kaugalingong kasingkasing (1 Samuel 13:14). Gipanalanginan usab niya ang mamumuno nga si Moises g ang mamumuno nga Jacob, tungod kay kining mga tawhana nakakat-on unsaon pagpahimulos sa ilang mga kapakyasan ug magpadayon sa kadaugan.

Kung nawad-an ka sa kadasig sa imong mga kapakyasan, naa koy maayong balita alang kanimo. Walay usa nga mas duol kay sa lalaki o babaye o batan-on nga makataan-aw sa kapildihan sa mata, makakat-on sa pag-atubang niini, ug makapadayon sa kinabuhi nga malinawon ug adunay kadaugan. Ania ang programa sa pagbuhat niini.

1

1. Ayaw kahadlok sa kapakyasan. Morag awtomatiko kini nga reaksyon. Sa dihang nakasala si Adan, misuay siya sa pagtago gikan sa Dios. Sa dihang gilimod ni Pedro si Hesus, nahadlok siya nga moatubang Kaniya. Sa dihang si Jonas midumili sa pagsangyaw ngadto sa Ninive, ang iyang kahadlok midala kaniya ngadto sa dagat aron sa pagkalagiw gikan sa atubangan sa Ginoo.

Apan ang Dios nagpakita Kanako og kamatuoran nga nakatabang Kanako sa makadaghang higayon: **Usa ka butang nga labi ka daotan kaysa kapakyasan mao ang kahadlok nga kauban niini.** Si Adan, Jonas ug Pedro milayas gikan sa Dios dili tungod kay nawad-an sila sa ilang gugma alang Kaniya, apan tungod kay sila nahadlok nga Siya masuko pag-ayo kanila aron masabtan. Gigamit ni Satanas ang maong kahadlok aron ang mga tawo maghunahuna nga walay kapuslanan ang pagsulay.

Kanang tigulang nga “magsusumbong sa mga igsoon” naghulat sama sa usa ka buwitre aron mapakyas ka sa usa ka paagi. Unya gigamit niya ang matag bakak sa impyerno aron mahunong ka, aron kombisihon ka nga balaan kaayo ang Dios o sobra ka kamakasasala nga dili na angay mobalik. O gipahadlok ka niya nga dili ka perpekto, o gisultihan ka nga dili ka makabangon sa imong kapakyasan.

Nagkinahanglan ug 40 ka tuig aron makuha ang kahadlok gikan kang Moises ug aron mahimo siyang magamit sa programa sa Dios. Sa kasamtangan, ang plano sa Ginoo sa pagluwas kinahanglang malangan sa halos tunga sa siglo samtang ang usa ka tawo nakakat-on sa pag-atubang sa iyang kapakyasan. Kon si Moises o si Jacob o si David mitugyan sa ilang kaugalingon sa kapakyasan, tingali wala n akita makadungog niini nga mga tawo. Bisan pa niana, si Moises mibangon pag-usab aroon mahimong usa sa labing bantogang mga bayan isa Dios. Si Jacob nag-atubang sa iyang mga sala, nakig-uban pag-usab sa igsoon nga iyang gilimbongan, ug nakaabot sa bag-ong kahitas-an sa kadaugan. Si David midagan ngadto sa balay sa Dios, mikupot sa mga sungay sa halaran, nakakaplag ug kapasayloan ug kalinaw ug mibalik sa iyang labing maayong takna. Si Jonas mibalik sa iyang mga lakang, mibuhat saw ala niya buhata sa sinugdan ug nagdala sa tibuok siyudad-estado ngadto sa paghinulsol sa kaluwasan. Si Pedro mibangon gikan sa abo sa paglimod aron manguna sa usa ka simbahan ngadto sa Pentecosta.

2. Bisan pa sa kapakyasan, padayon. Kanunay human sa kapakyasan nga ang usa ka tawo mobuhat sa iyang buluhaton alang sa Dios. Baynte ka tuig na ang milabay ngalingkod ko sa akong gamay nga sakyanan, naghilak—usa ka makalilisang nga kapakyasan, sa akong hunahuna. Gipalayas ako sa husgado human sa akong hunahuna nga gigiyahan ako sa Dios sa pagsangyaw sa pito ka batan-on nga naka-patay og tawo. Nakita nako ang akong hulagway sa mga tabloid sa ibabaw nga nag-ingon “USA KA MAGWAWALI, GIPAHUNONG ANG KASO SA PAG-PATAY.” Ang akong pagsulay sa pagsunod sa Dios ug sa pagtabang niadtong batan-ong adunay sala nga nabuhat morag misangpot kin isa makalilisang nga kapakyasan.

Nagkurog ko sa paghunahuna kon unsa ka dako nga panalangin ang akong masipyat kon ako mounding niadtong ngitngit nga takna. Pagkadako sa akong kalipay karon nga gitudloan ako sa Dios sa pag-atubang sa akong kapakyasan ug pagpadayon sa Iyang sunod nga lakang alang kanako.

Nakaila ko sa duha ka talagsaong mga tawo sa Dios—nga silang duha nag-alagad sa daghang tawo—nga nahulog sa sala nga nahimo ni David uban kang Bathsheba. Usa ka ministro mihukom nga dili na siya makapadayon. Karon siya nag-inom ug nagtunglo kang Kristo nga iyang ginawali kaniadto. Ang laing tawo naghinulsol ug nagsugod pag-usab. Siya karon ang nangulo sa usa ka internasyonal nga programa sa misyon nga moabot sa liboan alang kang Kristo. Ang iyang kapakyasan nabiyaaan na. Nagpadayon siya sa unahan.

Sa akong trabaho sa mga adik sa narkotiko ug dili mausab, akong naobserbahan nga ang kadaghanan niadtong mibalik sa ilang karaan nga mga kinaiya mahimong mas lig-on kay sa uban kon sila moatubang sa ilang mga kapakyasan ug mobalik ngadto sa Ginoo. Sila adunay espesyal nga kahibalo sa gahum ni Satanas, usa ka hingpit nga pagsalikway sa pagsalig sa unod.

3. Bisan pa sa kapakyasan, padayon sa pagsimba. Adunay usa lamang ka paagi alang kang Moises nga magpabilin sa kadaugan, tungod kay siya adunay disposisyon sama sa kadaghanan kanato karon. Kanunay siyang nakigsulti sa Ginoo, "...magpakita kang Moises sa iyang pagpakigsulti kaniya sama sa usa ka tawo nga makigsulti sa iyang higala." (Exodo 33:11). Gihuptan ni Moises kanang suod nga panaghigalaay sa Dios. Nagtuo ko nga ang sekreto sa pagkabalaan yano ra kaayo: Pagpabiling duol kang Hesus. Padayon sa pagtan-aw sa Iyang nawong hangtud nga ikaw mahimong sama sa larawan nga imong nakita.

Usa ka gabii niana, gipahunong ako sa usa ka babaye nag naghistryoso sa dalan ug nagpahayag ug usa ka makalilisang nga pagsugid. Gigunitan pag-ayo ang akong bukton nga nagtuo ko nga gision niya kinia, siya miingon, "Mr. Wilkerson, nag-atubang ako sa pinakangitngit nga oras sa kong kinabuhi. Wala ko kahibalo kung asa ako mobalik. Gibiyaan ko sa akong bana, ug sala nako ang tanan. Kung maghunahuna ko kung giunsa nako pagkapakyas ang Dios ug ang akong pamilya, hapit imposible nga makatulog ako sa gabii. Unsa man ang akong buhaton?"

Natandog ako sa pagsulti kaniya, "Akong higala, ipataas ang imong mga kamot, karon mismo niining eskina sa dalan, ug magsugod sa pagsimba sa Ginoo. Sultihi Siya nga nahibal-an nimo nga pakyas ka, apan gihigugma gihapon nimo Siya. Unya pauli ug luhod. Ayaw pagpangayo sa Dios og usa ka butang, ipataas lang ang imong kasingkasing ug ang imong mga kamot ug simbahan Siya."

Gibiyaan nako kadtong babaye nga nagbarog sa eskina sa dalan uban sa iyang mga kamot nga gibayaw ngadto sa langit, ang mga luha midagayday sa iyang mga aping, nagdayeg sa Ginoo ug nakatilaw na sa kadaugan nga nagsugod sa pagsulbong balik sa iyang kinabuhi.

Karon, tugoti ako sa pagsulti bahin sa imong kapakyasan. Naa bay problema sa imong balaay? Aduna bay usa ka tinamay nga Batasan ang nagkupot sa imong kinabuhi nga lisud kaayo nga ingon og dili nimo kini maputol? Gisakit ka bas a hunahuna o Espiritu? Gisultihan ka bas a Dios sa pagbuhat sa usa ka butang nga wala nimo mahimo? Wala ka bas a kabubut-on sa Dios? Gigukod ka bas a mga panumduman kung unsa ka kaniadto? O pinaagi sa mga panan-awon kung unsa ka mahimo?

Unya simbaha ang Ginoo taliwala sa imong kapakyasan! Dayega Siya! Ibaayaw Siya!

1

Ang tanan nga kini mahimo'g ingon usa ka sobra nga pagpasimple, apan ang paagi aron makaabut sa unahan sa kapakyasan sa usa ka lugar sa kalampusan yano ra alang sa mga bata ug mga hamtong Si Kristo nag-ingon,

*“Ang tanan nga gihatag kanako sa akong Amahan moari kanako.
Ug ang moari kanako dili ko gayod isalikway....” (Juan 6:37)*

*“Duol kamo kanako, kamong tanan nga gikapuyan ug gibug-atan sa inyong
gipas-an ug papahulayon ko kamo .” (Mateo 11:28)*

Ayaw kahadlok sa kapakyasan. Padayon bisan pa niini. Simbaha ang Dios hangtod moabot ang kadaugan. Ang pinakalisud nga bahin sa pagtuo mao ang katapusang oras. Padayon, ug imong atubangon ang imong labing maayong takna.

Leksyon 2

Unang mga lakang sa pagkaayo gikan sa kapakyasan

1. Pangunang Biblikal nga kamatuoran

Kinahanglan nako ang tabang sa Ginoo sa pag-giya kanako sa tamang lakang sa pagkaayo gikan sa kapakyasan.

2. Pangunang Bersikulo: Salmo 32:8-9 Maayong Balita Biblia

Ang GINOO nag-ingon, “Tudloan ug tultolan ko ikaw sa dalan nga angay mong subayan. Bantayan ug tambagan ko ikaw.

Ayaw pagpakabuang sama sa kabayo o mula, nga kinahanglan pang busalan ug rindahan aron mosunod kanimo.”

3. Reperensya sa material sa estudyante

Ang Kapitulo 2 sa Manwal sa Estudyante kauban niini nga leksyon. Giya sa Pagtuon Proyekto 2, “*Kapasayloan ug Pagpasig-uli*” kauban niini nga leksyon.

4. Pagpasig-uli—pasiunang preparasyon sa magtutudlo

Panid 27-31 sa Manwal sa Estudyante hisguti ang isyu mahitungod sa pagpasig-uli. Mahimo nimong igahin ang tibuok panahon sa klase niini nga hisgutan, depende sa mga interes sa mga estudyante niini nga dapit. Kung ang gidaghanon sa imong mga estudyante dili mga Kristiyano, o bag-o nga mga Kristohanon, mahimo nimong hisgotan kini sa dali lang karon ug dayon hisgotan kin isa dugang nga detalye sa ulahi nga petsa. Ang isyu sa pagpasig-uli mahimong kontrobersyal kaayo, ug alang sa pipila ka bag-ong mga Kristohanon ang ideya hilabihan ka dako kanila.

5. Pag-init sa Leksyon (3-5 minutes)

Sugdi ang leksyon karon pinaagi sa paggamit sa iceberg na ilustrasyon sa pagribyu sa upat ka bahin sa tsart sa “*Pagsabot sa akong mga problema.*” Tan-awa sa panid 9-10 sa Manwal sa Estudyante.

I-review ang tulo ka kategorya sa kapakyasan:

1. Kapakyasan nga dili sala
2. Kapakyasan nga sala
3. Kapakyasan nga mosangpot sa sala.

6. Ipaila ang mga konsepto sa pagkaayo ug pagbalik (2-3 minuto) panid 15-16, Manwal sa Estudyante

Sa imong pagsugod sa panaghisgut karon adlaw, mahimo nimong ipaila sa kadali ang mga konsepto sa pagkaayo ug pagbalik nga atong gamiton niini nga kurso. Sa panid 15-16, Manwal sa Estudyante naghatag ug medyo komprehensibo nga pasiuna niining duha ka termino. Ang importante nga isyu nga imong masabtan mao ang pagkonsiderar sa background sa imong mga estudyante. Mahimong pamilyar kaayo kini nga mga konsepto alang kanila, depende sa ilang background.

Ang importante nga isyu nga hatagan og gibug-aton dinhi mao ng akita magtrabaho pinaagi sa usa ka base sa Bibliya nga modelo sap ag-atubang sa kapakyasan, pagkaayo ug pagbalik.

7. Hisguti ang Punto A. Komon nga mga paagi sa pagtubag sa kapakyasan (5-7 minuto) panid 16-18, Manwal sa Estudyante

Ipahatag sa mga estudyante kanimo ang usa ka lista sa pipila sa lain-laing mga paagi nga ilang gitubag ang kapakyasan kaniadto.

Mahimo usab nimong gamiton ang iceberg sap ag-ilustrar sa daghang lain-laing mga pamaagi sa pag-atubang sa kapakyasan. Ang pipila sa mas komon nga mga pamaagi gihisgutan sa Manwal sa Estudyante, panid 16-18.

8. Hisguti ang Punto B. Unsa akong buhaton kung mapakyas ko? (10-15 minuto) panid 18-23, Manwal sa Estudyante

Ipasabut sa mga estudyante nga ang 9 nga mga lakang nga gihatag sa Manwal sa Estudyante usa ka kinatibuk-ang sumbanan sa pagtubag sa mga kapakyasan. Atong tan-awon pag-ayo ang pipila ka mga isyu sa ulahi sa leksyon karon (pananglitan, pagpasaylo ug pag-uli), o sa ulahi niini nga kurso.

Unsa akong buhaton kung mapakyas ko?

1. Moangkon ko nga nasayop ko
2. Kinahanglan kong mangayo sa Dios og pasaylo
3. Kinahanglan nakong pasayloon ang akong kaugalingon
4. Kinahanglan kng mohimo ug desisyon sa paghunong sa pagpakasala
5. Pag-pangayo og pasaylo niadtong nasakitan
6. Pangitaa ang hinungdan sa kapakyasan
7. Pag-pangita sa paagi sa Dios gikan sa akong kapakyasan
8. Pasultihon ang uban bahin sa akong mga problema
9. Padayon sa pagtubo!

Manwal sa Estudyante, panid 18-23

Siguroa niini nga leksyon nga kanunay nimong gamiton ang konsepto sa “pagbawi” kung maghisgot bahin sa pagtubag sa kapakyasan. Unsa ang mga lakang sa pagkaayo? Gusto namo nga dawaton nila ang konsepto nga ang pagbawi mao ang kinahanglan nilang i-pukos sa pagtubag sa kapakyasan.

Usa sa mga mahinungdanong isyu nga kinahanglan natong ipahibalo sa mga estudyante karon mao nga ang pagbawi gikan sa kapakyasan usa ka proseso. Ang pipila ka gagmay nga mga kapakyasan nanginahanglan gamay nga aksyon sa pagbawi. Ang uban nga grabe nga mga kapakyasan nanginahanglan seryoso nga mga lakang sa pagbag-o alang sa tinuud nga pagkaayo.

Sa tanan niini nga leksyon gusto natong ipasiugda nga ang kapakyasan mahimong usa ka lakang padulong sap ag-uswag kon kita mohimo sa husto nga mga desisyon kon unsaon pagtubag sa kapakyasan.

Sa pag-kober sa punto 3, “Kinahanglan nakong pasayloon ang akong kaugalingon,” itudlo nga adunay tulo ka mga tawo nga na-apil niini nga lakang.

Una, kinahanglan kong mangayo og pasaylo sa Dios. Ang Dios mopasaylo Kanako. Apan dili ako mohunong lamang diri.

Ikaduha, kinahanglan kong mangayo og pasaylo sa tawo nga naapektuhan sa akong kapakyasan. Kini mahimong labaw pa sa usa ka tawo.

Ikatulo. Adunay ikatulo nga tawo nga nalambigit niini nga proseso sa pagpasaylo–imong kaugalingon. Kinahanglan nimong pasayloon ang imong kaugalingon sa kapakyasan. Alang sa pipila ka mga tawo kini ang labing lisud nga bahin sa tibuok nga isyu.

Sa pag-kober sa punto 5, “Pag-pangayo og pasaylo niadtong nasakitan,” ipabilin kini nga mubo niining puntoha. Ipasabut nga ato kining hisgotan sa mas dakong detalye unya niini nga leksyon.

9. Hisguti ang Bibliikal nga mga istorya mahitungod sa kapakyasan (5-15 minuto)

Niini nga punto mahimo nimong susihon ang usa o duha ka istorya gikan sa Bibliya nga nag-ilustrar kung giunsa pagtubag sa ubang mga tawo ang ilang mga kapakyasan. Mahimo usab nimong tan-awon ang mga sangputanan sa ilang mga kapakyasan. Ang mubo nga panaghisgot sa pipila niini nga mga kasinatian mahimong makatabang sa mga estudyante nga mas masabtan ang mga lakang ang bag-o lang nimong gilista, “Unsa ang imong buhaton kon mapakyas ka?”

Ania ang pipila ka mga panghitabo sa Bibliya nga magamit dinhi.

–Adan ug Eba sa Tanaman sa Eden, Genesis 3

–Ang panagsumpaki ni Cain sa Dios ug sa iyang igsoon, Genesis 4:1-16.

–Si Haring Saul naningkamot sa pagtabon sa iyang kapakyasan, 1 Samuel 15

–Ang sala ni David uban si Bathsheba, 2 Samuel 11 ug 12

(matikdi ilabina ang tubag ni David sa dihang giatubang siya sa propeta sa iyang sala. 2 Samuel 12:13-23)

–Si Pedro naglimud kang Kristo, Mateo 26

–Ang Anak nga Nawala, Lucas 15:11-32

**10. Ipaila ang Punto C. Mangayo og pasaylo
(2-3 minuto) panid 23-27, Manwal sa Estudyante**

Ipaila ang sunod nga dakong bahin sa sesyon sa klase nga naghisgot sa pagpasaylo. Mahimong makatabang ang pagputos niini isip usa ka mas duol nga pagtan-aw sa usa ka lakang sa proseso sa pagbawi. Human sa paghisgot mahitungod sa pagpasaylo kita maghisgot mahitungod sa pagpasig-uli. Bisan pa, maayo tingali nga ipresentar ang pagpasaylo ingon usa sa importante nga mga lakang sa pag-uli.

Unsa ang pagpasig-uli? Kini mao ang pagpasig-uli sa usa ka butang—pagbalik niini ngadto sa usa ka functional nga kahimtang. Gusto namo nga ibalik ang mga relasyon, ibalik ang malampuson nga mga kinaiya ug pamatasan. Gusto namo nga makita ang positibo nga pagtubo gikan sa pagpasaylo ug pag-uli.

Sa paghisgot sa pagpasaylo, ipasabot una ang importansiya sap ag-adto sa tawo nga imong nasilo sa imong kapakyasan. Ipasabut nga ang yawa mosulay sa pagkumbinse kanimo nga kalimtan ang mahitungod sa pag-adto sa tawo aron buhaton kini. Siya mosulay sa pagbutang sa tanang matang sa mga pasangil sa imong ulo kon nganong dili ka moadto sa tawo.

Sulayi sa pagpatin-aw unsa ang matang sa mga sitwasyon ang matabangan pinaagi sa paghangyo sa tawo nga pasayloon ka. Adunay pipila ka mga kapakyasan nga wala ma-apil ni bisan kinsa gawas sa imong kaugalingon ug sa Dios. Pananglitan, ang usa ka tawo mahimong magpadala sa tentasyon sa ka-uwag sa iyang hunahuna ug pipila ka mahilayon nga mga panghunahuna. Ang laing tawo lagmit wala makaampo kon unsay anaa sa iyang hunahuna, ug busa dili na kinahanglan ang usa nga napakyas sa pag-adto ug pagpangayog pasaylo sa iyang makaibog nga mga panghunahuna. Sa pagkatinuod, sa usa ka sitwasyon nga sama niini, makahimo siya og labaw nga kadaot kaysa kaayohan pinaagi sa pagpakigsulti sa laing tawo mahitungod sa iyang kapakyasan.

**11. Hisguti ang Sub-punto C-1. Bago ko mangayo og pasaylo
(5 minuto) panid 23-24, Manwal sa Estudyante**

Hisguti unsa ang mga butang ang kinahanglan nilang buhaton sa dili pa sila moadto sa tawo aron mangayo og pasaylo sa ilang nabuhat.

- a. Dawata sa imong kaugalingon ug sa Dios nga ikaw nasayop.
- b. Hibalo-i nga klaro kung unsa ang akong nabuhat nga sayup.
- c. Pagplano kon unsay akong isulti kon makigsulti ko niining tawhana.

Ang istorya sa Nawala nga Anak sa Lucas 15 naghatag og maayong ehemplo sa proseso sa pagpangayo og kapasayloan. Ang anak nakaamgo sa iyang sala, mihukom sa pagpauli, ug nagplano kon unsay iyang isulti inig-abot niya didto. Mahimo nimong gamiton kini nga istorya hangtud niining bahina sa leksyon aron sap ag-ilustrar sa lain-laing mga aspeto sa pagpasaylo, ug sa unsa nga paagi ang tulo ka nag-unang mga karakter niini nga istorya na-apil.

Susiha ang mga pangutana sa Ikaduhang Proyekto sa Giya sa Pagtuon nga may kalabutan niini nga istorya. Mahimo nimong ipa-summarize sa usa ka estudyante ang istorya alang sa kaayohan sa klase, ug dayon ipapaambit nila ang ilang mga tubag sa may kalabutan nga mga pangutana.

12. Hisguti ang Sub-punto C-2. Sayop nga mga paagi sa pagpangayo og pasaylo ug Sub-Punto 3. Ang husto nga paagi sa pagpangayo og pasaylo (5-15 minuto) panid 25-27, Manwal sa Estudyante

Sa pag-kober niini nga seksyon sa leksyon, mahimo nimong ipa-role play sa mga estudyante ang laing-laing sayop nga mga paagi sa pagpangayo og pasaylo ug ang husto nga paagi sa pagpangayo og pasaylo. Pag-assign og duha ka estudyante sa matag role play, ug ipa-drama nila ang usa sa mga paagi sa pagpangayo og pasaylo.

Kung mahimo, bidyuhì kuni nga mga role play. Ang mga estudyante ganahan nga motan-aw niini pag-usab, ug sa matag higayon nga sila motan-aw niini, ang mga pagtulun-an niini nga bahin sa leksyon mapalig-on sa ilang mga kasingkasing.

Sa pagrepaso unsa ang hustong paagi sa pagpangayo og pasaylo, siguroha nga ilang nasabtan ang duha ka bahin niini. Ang unang bahin mao ang pagsugid sa ilang nabuhat nga sayop. Awhaga sila sap ag-ila sa pangsulod nga kinaiya (ibabaw nga hinungdan) ug sa ugat nga mga problema, dili lamang sa nawong nga problema.

Ang ikaduhang bahin mao ang pagpangutana, “Mapasaylo ba ko nimo?” Kini kinahanglan nga ipahayag ingon unsa ka pangutana. Sa higayon nga sila mangutana sa pangutana, sila kinahanglan nga maghulat alang sa laing tawo sa pagtubag.

Sulayi sa paghatag og pipila ka mha pananglitan kon sa unsang paagi ang mga tawo nakahimo niini sa husto ug unsa ang mga resulta. Mahimo ka usab nga mohatag og pipila ka mga ehemplo diin ang mga tawo migamit sa pipila ka sayop nga mga paagi sa pagpangayo og pasaylo ug ang mga resulta.

Kining tibuok nga bahin sa pagpangayo ug pasaylo ug pagbaton ug limpyo nga konsensya gi-kober sa mas detalyado sa materyal nga gipresentar sa *Institute in Basic Life Principles*. Kung nakatambong ka sa seminar, mahimo nimong susihon ang imong mga notes sa seminar. Ang mga ideya nga gipresentar sa Manwal sa Estudyante sa hisgutan sa pagpasaylo susama kaayo sa gripresentar sa maong seminar.

Mahimo nimong ipresentar ang pipila ka mga pasangil nga kasagarang gihatag kung ngano nga kuni nga pamaagi sa pagpangayo og pasaylo dili magamit sa pipila ka mga tawo. Mao na gyud sila—mga pasangil lang. Kung kuni nga pamaagi gigamit sa husto, kuni mlihok gyud. Naghimo kuni og dakong kalainan sa pagtabang kanila nga makakat-on gikan sa ilang mga kapakyasan.

13. Pagpasaylo ug pagkalimot (2-5 minuto)

Ang usa ka lisod nga suliran alang sa pipila ka bag-ong mga Kristohanon mao ang pagpangitag balance sa bahin sa pagpasaylo ug pagkalimot. Usahay ang mga tawo ganahan nga makalimot sa ilang mga kapakyasan sa dili pa sila makadawat og kapasayloan sa ilang nabuhat nga sayop. Gusto usab nila nga kalimtan ang kapakyasan kaysa buhaton ang kakugi sa pagbag-o nga kinahanglan sa kana nga bahin sa ilang kinabuhi.

2

Sa kini nga grabe mao ang tawo nga dal inga makalimot sa iyang nangaging mga kapakyasan. Usahay makalimtan niya sila sa dili pa niya ibalik ang iyang relasyon sa tawo nga iyang nasakitan sa iyang kapakyasan. Niana nga kahimtang, ang tawo nga nasakitan mahimong magpadayon sa pagsinati sa kasakit sa nabungkag nga relasyon. Ang laing sangputanan sa pagkalimot sa dili madugay sa kapakyasan sa usa ka tawo mao nga ang tawo dili makakat-on sa tanang mga leksyon gikan sa kapakyasan nga gusto sa Dios kaniya. Ingon usa ka sangputanan, dili ra kaayo dugay nga ang tawo mapakyas pag-usab sa parehas nga lugar, tungod kay wala siya nakakat-on sa paagi sa Dios sa pagpugong sa kana nga kapakyasan sa iyang kinabuhi.

Sa laing bahin mao ang tawo nga kanunay nga nagkinabuhi pag-usab sa iyang mga kapakyasan sa iyang hunahuna. Kini nagsilbi lamang sa pagpalig-on sa kinaiya sa sulod, “Ako usa lamang ka hingpit nga kapakyasan.” Kini nga tawo nanginahanglan pagdasig nga magmatinud-anon bahin sa iyang mga kapakyasan, apan pagkahuman magpadayon ug makita ang maayong mga butang nga nanghitabo sa iyang kinabuhi.

14. Mga Pangutana gikan sa Giya sa Pagtuon, Proyekto 2 (3-5 minuto)

Ang pangutana 6 sa proyekto 2 naghatag sa mga estudyante og oportunidad sa pagsulat sa bisan unsang mga pangutana nga naa sila sa pagpasaylo ug pagpasig-uli. Mahimo kang mogahin og panahon niining puntoha sa paghisgot sa bahin unsa nga mga pangutana nila mahitungod sa pagpasaylo. Hangyoa sila sa paghupot sa ilang mga pangutana mahitungod sap ag-uli hangtud sa ulahi sa sesyon sa klase kanus-a nimo kini hisgutan sa mas detalyado.

15. Pagpasaylo niadtong nakapasakit kanimo (5 minuto)

Sa diskusyon sa pagpasaylo, ang nag-unang pukos mao ang sa unsa nga paagi sa husto nga pagpangayo og kapasayloan human ka makapasilo sa usa ka tawo. Mahimo nimong hisgutan kadali ang panginahanglan nga dal inga mopasaylo kon adunay moabut ug mokumpisal sa ilang kapakyasan.

Panultihon 17:9 Maayong Balita Biblia

Kon buot kang higugmaon sa katawhan pasayloa sila sa ilang mga sayop kanimo.

Kini nga isyu sa pagpasaylo sa uban nga nakapasakit kanimo usa ka mas dako nga isyu nga kinahanglan nga hisgutan sa usa ka lahi nga leksyon.

16. Pagpasig-uli—pagplano sa magtutudlo

Ang ulohan sap ag-uli lagmit mohaom sa “karne” nga kategoriya, inay sa “gatas” nga kategoriya sa espirituwal nga pagkaon. Tungod niini, planoha pag-ayo kon unsaon nimo pagtudlo kini nga hilisgutan sa imong mga estudyante. Mahimo nimong hisgotan sa kadali ang pipila sa mga isyu nga may kalabutan sa pag-uli, nga nag-pukos sa panguna sa mga panalangin nga kauban sa pagbuhat niini sa paagi sa Dios.

**17. Ipaila ang Punto D. Paghimo sa pagpakig-uli
(2-5 minuto) panid 27-31, Manwal sa Estudyante**

Ipaila ang hilishutan sa pagpasig-uli uban ang daghang mga pagpamatuod sa mga Kristohanon nga nagsunod niini nga sumbanan sa Bibliya. Kinahanglang makita dayon sa imong mga esudyante nga kini usa ka realistic nga bahin sa Kristohanong kinabuhi. Ayaw kahadlok sa paggamit sa mga pananglitan diin ang mga sangputanan masakit. Ang tanan nimong mga ehemplo dili kinahanglan nga “mga istorya sa milagro” diin gihimo sa Dios nga perpekto ang tanan. Ang panag-ingnan ni Brian Swails gi-apil sa Manwal sa Estudyante sa panid 28-29.

**18. Hisguti ang Sub-punto D-1. Ang sumbanan sa Bibliya sa pagpasig-uli
(2-5 minuto) panid 28-29, Manwal sa Estudyante**

Sa pagpresentar sa Biblikal nga sumbanan sa pagpasig-uli, paningkamuti ang pagpahayag sa usa ka kinaiya sa positibo nga pagpaabot—ang Dios makahimo sa bisan unsa nga kapakyasan ngadto sa usa ka butang nga maayo kon kita mosunod sa Iyang mga paagi. Hisguti uban sa mga estudyante ang mga kasulatan nga gilista sa panid 28 sa Manwal sa Estudyante. Mahimo nimong balikon ang mga balaod sa Daang Tugon ug kadali nga tukion ang pipila ka mga detalye bahin sap ag-uli nianang panahona.

**19. Hisguti ang Sub-punto D-2. Mga lakang sa pagpasig-uli
(5-7 minuto) panid 29-30, Manwal sa Estudyante**

Sa paghisgot niini nga bahin, klaroha ang mga prayoridad nga kinahanglan natong mabatonan sa paghimo og pagpasig-uli:

- a. Ibalik una ang imong relasyon sa Ginoo.
- b. Ibalik ang imong relasyon sa tawo nga imong nasakitan.
- c. Paghimo og materyal nga pagpasig-uli alang sa imong gikawat o giguba.

Ang istorya ni Zaqueo sa Lucas 19:1-10 usa ka maayong pananglitan kung giunsa ang pag-uli nga nahiangay sa kinabuhi sa bag-ong Kristiyano. Kini nga istorya naghimo usab sa punto nga ang mas dal inga ang bag-ong Kristohanon makahimo sap ag-uli sa iyang nangaging mga sala, mas maayo kini. Tan-awa ang proyekto 2 para sa posibleng mga pangutana nga gamiton sa panaghisgot sa klase niining puntoha.

20. Ayaw pugsa ang imong mga estudyante sa pag-uyon niini nga pagtulon-an

Ayaw pugsa kining konsepto sa pagpasig-uli sa imong mga estudyante, labi na sa bag-ong mga Kristiyano. Duol kanila uban ang kinaiya, “Atong tan-awon kon unsay gisulti sa Dios bahin niining lisod nga bahin sa atong kinabuhi.” Pasagdi nga ang Balaang Espiritu mokonbik kanila kon sila kinahanglan nga mohimo og pag-uli sa ilang kaugalingong mga kinabuhi.

Mahimo nimong i-refer sila sa istorya ni Brian Swails sa Manwal sa Estudyante panid 28-29, isip usa ka paagi sa pagtudlo sa positibo nga mga benepisyo nga gikan sa iyang mga aksyon.

2

21. Hisguti ang Punto D-3. Ang resulta sa pagpasig-uli (3-10 minuto) panid 30-31, Manwal sa Estudyante

Hisguti ang mga resulta sa pagsunod sa plano sa Dios sa paghimo og pagpasig-uli. Itudlo nga ang yawa mosulay sa pagbutang og kahadlok sa ilang mga kasingkasing isip usa ka paagi sa pagpaluya kanila sa paghimo niini.

22. Mga benepisyo sa kalidad sa kinaiya sa paghimo sa pag-uli (3-5 minuto)

Ang pag-uli kasagaran masakit nga kasinatian, ug nagkinahanglan og dakong kaisug sa pagsunod sa sumbanan sa Dios. Kini nga matang sa usa ka sitwasyon nagtanyag usab sa bag-ong Kristohanong mga kahigayonan sap ag-ugmad og positibo nga kinaiya sa sulod. Hisguti ang pipila sa lain-laing mga hiyas nga ilang mapalambo niini nga mga matang sa mga sitwasyon.

23. Pagdawat sa responsibilidad sa nangaging mga aksyon (2-5 minuto)

Ang isyu sa pagpasig-uli direktang naghisgot sa pagdawat sa personal nga responsibilidad sa imong nangaging mga aksyon. Kini usa ka kasagarang kahuyang sa bag-ong mga Kristohanon, ilabina kadtong mianha sa Teen Challenge ug susamang Kristohanong ministry. Wala sila nakakat-on sa pagdawat sa responsibilidad sa ilang nangaging mga aksyon.

Ang prinsipyo sa Bibliya sa “pagpugas ug pag-ani” tin-awng haom dinhi. Tan-awa ang Galacia 6:7-8. Adunay mga sangputanan nga atong anihon kung kita mapakyas, kung kita makasala. Kita adunay pagsalig nga ang Dios mopasaylo sa atong mga sala kon kita mosugid niini ngadto Kaniya. Apan, ang Iyang pagpasaylo wala magpasabot nga awtomatiko Niyang gikansela ang prinsipyo sa pagpugas ug pag-ani. Ang Dios mopasaylo sa sala, magwagtang sa pagkasad-an, ug mopasalig-uli sa relasyon ug sa kalinaw sa sulod. Mao kini ang nahitabo sa kinabuhi ni David human niya isugid ang iyang sala sa pagpanapaw ug pagpatay. (Tan-awa ang 2 Samuel 11 & 12.) Ang sangpotanan sa iyang sala nagpabilin (2 Samuel 12:14); ang iyang mga sala nakahatag sa naglibot nga mga nasod ug higayon sa pagpasipala sa Dios.

Daghang mga higayon nga ang atong mga kapakyasan magbilin ug permanenting mga samad. Apan ang atong kinaiya ngadto niini nga mga samad makatabang og dako kon kita mosunod sa sumbanan sa Dios sa pag-uli ug motugot Kaniya sa pagdala og kaayohan ngadto sa nasakit nga mga relasyon.

24. Personal nga aplikasyon (5-10 minuto)

A. Unang mga lakang sa pagkaayo gikan sa kapakyasan

Ipabalik og tan-aw sa imong mga estudyante ang panid 18-23 sa Manwal sa Estudyante ug ribyuha ang unang mga lakang nga angay nilang buhaton kon mapakyas sila. Ipaila nila ang usa ka particular nga kapakyasan nga kinahanglan pa nilang atubangon sa ilang kinabuhi, ug dayon niini nga mga lakang nga kinahanglan nilang gamiton sa maong kapakyasan.

B. Mangayo og pasaylo

Awhaga ang mga estudyante sa paggamit sa husto nga paagi sa pagpangayo og pasaylo. Ipasa-ulo nila an yano nga sumbanan nga gihatag sa Manwal sa Estudyante sa panid 26-27.

“Nasayop ko (isulti kung unsa ang imong nabuhat nga sayop). Mapasaylo ba ko nimo?”

Mahimo nimong pagahinan sila og pipila ka minuto ug mag-ampo. Hangyos ang Dios sa pagpadayag ngadto kanila kon unsa nga kinahanglan nilang adtoon ug mangayo og pasaylo.

Ipasulat nila kon unsa ang ilang plano nga isulti niini nga tawo. Mahimo nimong ipasulat nila ang usa ka report kon unsay nahitabo sa dihang miadto sila sa laing tawo ug nangayo og pasaylo.

C. Paghimo sa pagpakig-uli

Kung ikaw adunay lahi nga sesyon sa klase bahin sap ag-uli kinahanglan nimo nga i-pukos ang personal nga aplikasyon kung giunsa nila pagsugod sa paggamit niini nga sumbanan sa Bibliya sa ilang kaugalingon nga kinabuhi. Ang pipila sa mga materyal gikan sa seminar sa *Institute in Basic Life Principles* adunay makatabang nga mga ideya kon unsaon sa pagbuhat niini nga Biblikal nga pagtulon-an ngadto sa aksyon.

25. Mga buluhaton

- A. Gradohi ang Giya sa Pagtuon Proyekto 2, Kapasayloan ug Pagpasig-uli, sa katapusan sa klase.
- B. Sa katapusan sa sesyon sa klase, paghatag og quiz sa Mateo 6:14-15.
- C. Ipabasa sa imong mga estudyante ang Kapitulo 3 sa ilang Manwal sa Estudyante agig pagpangandam sa paghisgot niini sa sunod nga sesyon sa klase.

26. Ebalwasyon sa Leksyon

Palihug ilista ang imong mga ideya alang sa pagpauswag niini nga leksyon.

Unsa nga mag bahin ang labing maayo?

Unsa nga mga bahin ang lisud masabtan sa mga estudyante?

Unsa ang labing makatabang sa imong mga estudyante?

Leksyon 3

Unsaon pagtubo pina-agi sa akong mga kapakyasan

Pagplano sa Pag-uswag

1. Pangunang Biblikal nga kamatuoran

Kinahanglan kong maminaw ug mosunod sa Balaang Espiritu aron Siya makatabang Kanako nga molambo pinaagi sa akong mga kapakyasan.

2. Pangunang Bersikulo: Juan 16:13 Maayong Balita Biblia

Apan inig-abot sa Espiritu sa kamatuoran, tultolan kamo niya sa tibuok kamatuoran. Dili siya magsulti sa iyang kaugalingong pagbuot kondili sultihan kamo niya sa iyang nadungog ingon man sa mga butang umaabot.

3. Reperensya sa material sa estudyante

Ang kapitulo 3 sa Manwal sa Estudyante kauban niini nga leksyon. Giya sa Pagtuon Proyekto 3, *Akong kapakyasan*, kauban niini nga leksyon.

4. Pag-init sa Leksyon (3-5 minuto)

Gamita ang butang nga leksyon sa pusil sa pagpaila sa leksyon karon. Ang panguna nga katuyoan niini nga ilustrasyon mao ang pag-pukos sa lainlaing mga aspeto sa usa ka problema. Sa atong pagkaamgo sa lain-laing mga aspeto ng ana-apil, kini makatabang kanato nga makita kon sa unsang paagi kita makakat-on gikan sa atong mga kapakyasan.

Pagpangandam: I-sketch ang mosunod nga mga ilustrasyon ug kaubang mga linya sa script sa PowePunto o posterboard nga papel.

1. Sketch: Usa ka pusil
Script: Kini nga pusil adunay sulod nga bala.
2. Sketch: Ipakita ang usa ka panganod sa aso nga gikan sab aril sa pusil ug usa ka tawo nga naigo sa bala.
Script: Naigo sab ala ang lalaki.
3. Sketch: Ang tawo nga nag-higda sa yuta.
Script: Patay na ang tawo.
4. Sketch: Ipakita pag-usab ang pusil.
Script: Kinsa ang nagbira sa gatilyo?
5. Sketch: Ipakita ang laing lalaki.
Script: Kini nga tawo ang mibira sa gatilyo.

6. Sketch ug Script: Sa dagkong mga letra ibutang kini nga pangutana.
“Sa unsang paagi silotan kining tawhana?”

7. Sketch: Ipakita ang sad-an nga tawo.

Script: Unsaon nato pagtabang kining tawhana?

Ipresentar dayon ang yano nga butang nga leksyon. Ang katapusan nga frame natapos sa usa ka pangutana. Ayaw paggahin og panahon sa pagkuha sa usa ka taas nga diskusyon kung unsa ang angay nga silot. Itudlo nga ang katuyoan niini nga leksyon nga gamit ang butang mao ang pagtan-aw sa lain-laing mga butang nga na-apil sa usa ka sitwasyon sa kapakyasan.

1. Adunay **aksyon (ang kapakysan)**: Iyang gipabuto ang pusil.
2. Ang mga **resulta** sa aksyon (ang sangputanan): gipatay ang tawo.
3. Ang **hinungdan** sa kapakyasan: ang pusil gipabuto sa usa ka lalaki. Ang tawo mao ang tinuod nga hinungdan sa kapakyasan, dili ang pusil. Mihimo siya og desisyon nga birahon ang gatilyo.
4. Ang **silot o disiplina** usahay usa sa mga sangputanan sa kapakyasan. Ang silot dili pareho sa resulta sa aksyon. Ang resulta mao ang kamatayon sa laing tawo. Gihatag ang silot tungod sa kapakyasan.
5. Ang **solusyon**: Sa unsang paagi matabangan ang usa ka tawo sa iyang kapakyasan? Sa unsa nga paagi kita makatabang niini nga tawo nga motubo kinsa napakyas?

5. Pagpaila sa hisgutan sa klase karong adlaw alang sa diskusyon

Sa sesyon sa klase karong adlaw atong i-pukos ang proseso sa pagtubo nga gikinahanglan aron mabuntog ang mga kapakyasan ug mga problema sa atong kinabuhi. Atong bungkgagon kini ngadto sa 3 ka dagkong yugto sa pagtubo.

- A. Pag-buntog sa problema
- B. Pagpuyo sa usa ka himsog nga estilo sa pagkinabuhi
- C. Paghimo og mga lakang aron mapugngan kana nga kapakyasan pag-usab

Ang matag usa niini nga mga yugto sa pagtubo importante, busa planoha pag-ayo ang imong oras aron imong matubag ang tanan.

Kinahanglan nimo nga pahinumdoman sila pag-usab nga dili tanan nga mga kapakyasan pare-pareho. Sama sa atong gihisgutan sa kapitulo 1, mahimo natong grupohon ang mga kapakyasan ngadto sat ulo ka dagkong mga kategorya. Sa atong panaghisgot karon, atong tutokan kadtong mga kapakyasan nga sala. Bisan pa, kini nga mga prinsipyo dal inga magamit sa ubang mga kapakyasan nga dili sala.

Tulo ka matang sa kapakyasan

1. Kapakyasan nga dili sala
2. Kapakyasan nga sala
3. Kapakyasan nga mosangpot sa sala

**6. Ipaila ang Punto A. Pag-buntog sa problema
(2-3 minuto) panid 32, Manwal sa Estudyante**

Ipasabut nga ang unang bahin sa pagtubo nga atong hisgutan may kalabutan sa problema nga maoy hinungdan sa kapakyasan. Mahimo nimong i-review dayon ang pipila sa unang mga lakang nga kinahanglan natong buhaton sa pagtubag sa kapakyasan nga atong gi-kober sa Kapitulo 2.

Mahimo nimong ribyuhon pag-usab ang iceberg nga ilustrasyon ug ang kauban nga tsart sa Kapitulo 1 niini nga kurso. Ang tawo nga yano nga nag-atubang sa mga problema sa ibabaw lamang dili makakita sa bisan unsang tinuud nga permanente nga pag-uswag. Usa pod kin isa rason ngano sa atong pag-duol sa tawo nga adunay peoblema sa kinabuhi nga naga-kontrol kaniya, atong ginapa-ila nga si Hesus ang tinuod nga sulosyon sa kini nga problema. Ang relasyon sa usa kang Hesu-Kristo anaa sa “ilawom sa iceberg,” ang pangunang hinungdan sa tanan niyang problema.

Kung magsugod sila sa ilawom sa iceberg, ug magsugod sa pagbuhat sa mga butang sa paagi sa Dios imbes sa ilang kaugalingon nga paagi, sa dili madugay magsugod sila sa pagtan-aw sa pipila sa ilang mga problema sa ibabaw nga nagkagamay ug sa dili madugay mawala na.

**7. Hisguti ang Punto A-1. Unsa ang akong kinaiya mahitungod sa kapayasan?
(2-5 minuto) panid 33-34, Manwal sa Estudyante**

Ipapaambit sa pipila sa mga estudyante kon unsa ang ilang kinaiya sa kapakyasan sa ilang mga kinabuhi.

Mahimo nimong pahinumdoman sila nga ang *Mga Pagtuon sa Grupo alang sa Bag-ong Kinabuhi* nga kurso, *Pamatasan*, na-apil niini nga hilisgutan sa mas detalyado.

Paghimo og listahan sa pipila sa kasagarang mga kinaiya sa imong mga estudyante sa kapakyasan.

Dayon hisguti kon unsa ang gipasabut sa pagbaton og positibo nga kinaiya ngadto sa kapakyasan.

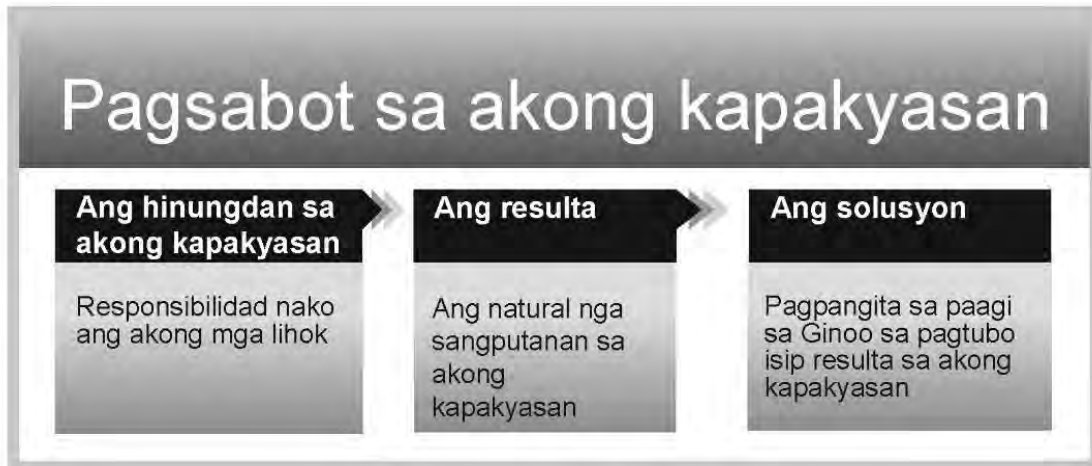
**8. Hisguti ang Punto A-2. Bakak nga pagtuo ug ang kamatuoran
(2-5 minuto) panid 34, Manwal sa Estudyante**

Itudlo nga ang sayop nga mga pagtuo nahigot sa mga kapakyasan nga nag-apil sa sala. Tingali kini usa ka lisud nga kamatuoran nga masabtan sa pipila sa imong mga estudyante.

Ipaila sa imong mga estudyante gikan sa ilang kaugalingong mga kasinatian sa kinabuhi ang sayop nga mga pagtuo nga konektado sa ilang mga kapakyasan. Pag-andam sa paghatag og daghang dugang nga mga ilustrasyon gikan sa imong kaugalingong kasinatian, o sa kinabuhi sa ubang tawo.

9. Ipaila ang Punto A-3. Pagdiskobre sa hinungdan, resulta ug solusyon sa matag kapakyasan (2-5 minuto) panid 34-37, Manwal sa Estudyante

Gamita ang tsart “Pagsabot sa akong kapakyasan,” sa panid 34 sa Manwal sa Estudyante sa pagpa-ila niini nga leskyon.

3

Ipasabut nga kon atong tan-awon kon unsay na-apil sa pagbuntog sa usa ka problema, kinahanglan natong makita nga adunay tulo ka importanteng bahin nga kinahanglan natong tukion—ang mga hinungdan, ang mga resulta, ug ang mga solusyon.

Kung mag-pukos lang sila sa usa niining tulo ka mga isyu, mawad-an sila sa mga importanteng bahin niini nga proseso sa pagtubo. Ang usa ka estudyante mahimong moingon, “Wala ko’y labot kung unsa ang hinungdan niini, gusto lang nako ang solusyon!”

Sa pagtan-aw sa mga hinungdan sa ilang mga problema, importante kaayo nga sila adunay responsibilidad sa ilang mga problema. Dili kini angay nga mahimong panahon sa pagbasol sa uban sa ilang mga problema.

10. Hisguti ang Sub-Punto A-3-a. Unsa ang gusto sa Ginoo nga akong itubag sa kapakyasan? (2-5 minuto) panid 35, Manwal sa Estudyante

Importante kaayo nga atong hatagan og gibug-aton ang proseso sa pagsulbad sa atong mga problema nga mga panginahanglan na-apil kang Hesus. Kini ang pundasyon alang sa usa ka bag-o ug malapuson nga pamaagi sa pagsulbad sa atong mga problema. Wala kami nagtanyag og usa ka estratehiya sa pagtabang sa kaugalingon aron masulbad ang among mga problema.

Mahimo nimong gamiton ang usa o duha ka ehemplo sa Bibliya sa mga tawo nga mitubag sa ilang mga problema pinaagi sa pagpangayo og tabang sa Dios.

11. Hisguti ang Sub-Punto A-3-b. Pag-atubang sa mga sangputanan sa akong kapakyasan (2-5 minuto) panid 35-36, Manwal sa Estudyante

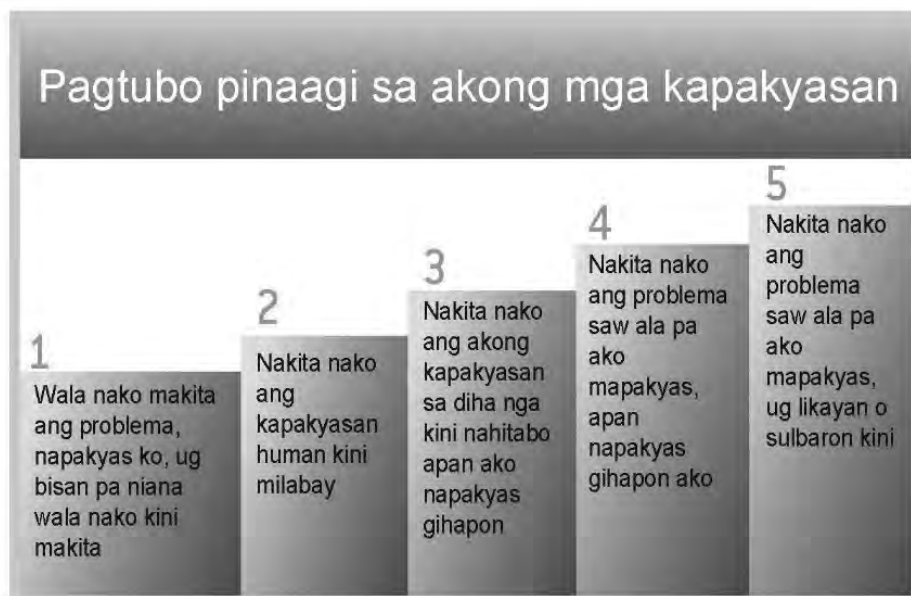
Itudlo nga ang mga sangputanan sa atong mga kapakyasan lahi kay sa mga hinungdan sa atong mga kapakyasan. Tingali kinahanglan kitang mohimo og mga lakang sa pagtubag niini nga mga sangputanan sa atong mga kapakyasan samtang kita nagtinguha nga masinati ang pagtubo nga gihatag sa Dios alang kanato.

12. Hisguti ang Sub-Punto A-3-c. Unsa ang mga lakang nga i-implementar nga sulosyon sa Ginoo sa problema? (7-10 minuto) panid 36-37, Manwal sa Estudyante

Sa pag-kober niini nga isyu importante kaayo nga tabangan nimo sila nga makita nga kinahanglan silang mohimo og mga lakang sa pagtubo. Daghang higayon nga gusto sa bag-ong mga Kristohanon nga adunay dal inga solusyon sa ilang mga problema.

Hagita sila sa pagtan-aw nga ang tinuod nga pagtubo mahimong magkinahanglan og panahon, ug daghang pag-paningkamot. Tan-awa ang Manwal sa Estudyante alang sa dugang mga detalye sa mga isyu nga hisgotan dinhi.

Gamita ang tsart sa “**Pagtubo pinaagi sa akong mga kapakyasan**” (panid 37, Manwal sa Estudyante) aron itudlo nga ang gagmay nga mga lakang sap ag-uswag mahimong gikinahanglan samtang sila nagtinguha sa pagbuntog sa usa ka problema.

Pipila sa imong mga estudyante mahimong mangutana kon unsay ilang buhaton kon sila magpadayon sa pagkapakyas sa samang dapit. Kini nga tsart nagpakita kon sa unsang paagi ang usa ka tawo mahimong mouswag samtang sila napakyas pa. Ang uban mahimong mapakyas tungod kay ang ilang mga pamaagi sa pagbawi wala gyud molihok alang kanila. Tingali kinahanglan nila nga usbon ang ilang mga estratehiya sa pagbawi.

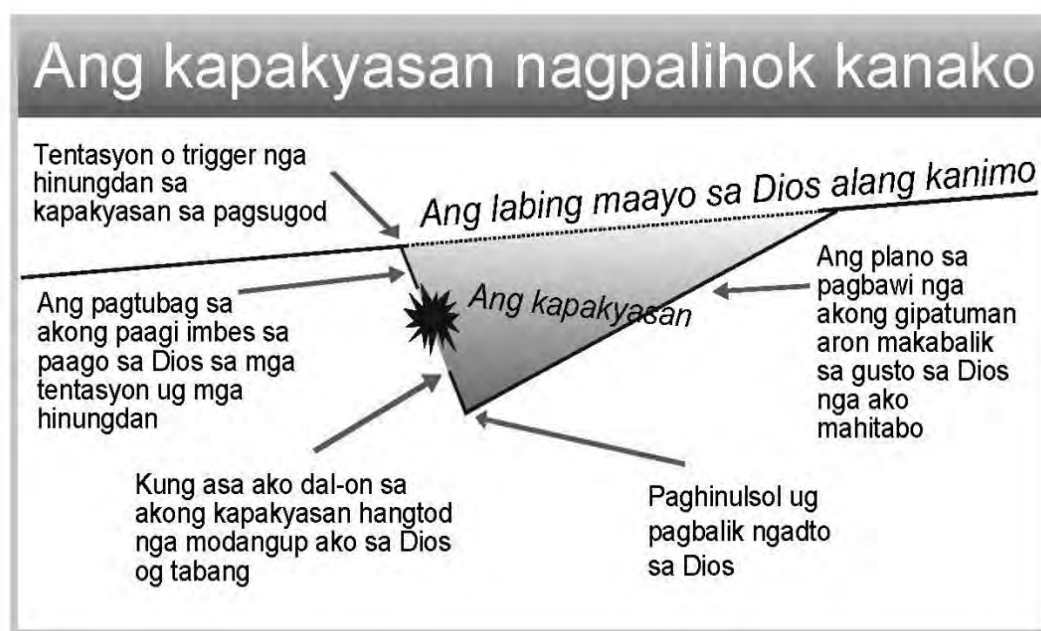
Ang katapusan nga punto niini nga seksyon sa pagtuman sa solusyon sa Dios sa problema mao ang SubPunto 3. “**Paghimo og plano sa pagbawi**” (Manwal sa Estudyante, panid 37). Kini nagsulti sa panginahanglan alang kanila sa pagbuhat ug labaw pa kay sa paghisgot mahitungod sap ag-atubang sa ilang mga problema. Kinahanglan nila nga isulat ang mga lakang nga ilang buhaton sa pag-atubang sa usa ka problema.

Ipasabut sa imong mga estudyante nga kini nga “Plano sa Pagbawi” labaw pa sa usa ka mga lakang sa pagtabang sa kaugalingon aron mabuntog ang ilang kapakyasan. Kinahanglan nilang dad-on ang Dios niini nga plano. Unsa ang gusto sa Dios nga ilang gamiton ingon nga ilang mga lakang sa pagkaayo? Ang Dios interesado sa tinuod nga mga solusyon—tinuod nga kausaban.

Maayo alang kanila nga ilakip ang mga saad gikan sa Dios nga kauban sa ilang plano sa pagbawi. Siguruha lang nga magbalanse sila dinhi. Dili ko gusto nga buhaton kung unsa ang bahin sa Dios sa kini nga proseso sa pagkaayo. Apan sayop usab ang pagdahom nga buhaton sa Dios ang akong bahin.

13. Hisguti ang Sub-Punto A-4. Ang kapakyasan nagpalihok kanako (2-5 minuto) panid 38, Manwal sa Estudyante

Gamita ang tsart sa, “Ang kapakyasan nagpalihok kanako,” sa panid 38 sa Manwal sa Estudyante aron matabangan ang mga estudyante nga makita nga ang kapakyasan nagbutang kanato sa lahi nga posisyon.

Kini nga ilustrasyon mahimong gamiton sa pipila ka mga dapit niini nga kurso niini nga leksyon ug sa tanan nga nahabilin nga mga leksyon niini nga kurso, ilabi na kon maghisgot sa pagbalik-balik.

Adunay ubay-ubay nga importanteng mga isyu nga itudlo sa mga estudyante.

1. Ang usa ka tentasyon o usa ka hinungdan nagdala kanato sa usa ka punto sa paghimo sa usa ka pagbili. Mahimo natong pillion ang dalan nga labing maayo alang kanato nga gi-andam sa Dios, o mahimo natong pillion ang pagtugyan ngadto sa tentasyon ug tugotan kini nga moppahilayo kanato gikan sa dalan sa Dios.
2. Tabangi ang mga estudyante sa pagtan-aw nga ang pagpaminaw sa usa ka tintasyon dili kanunay nga modala dayon ngadto sa usa ka dakong kapakyasan, apan kita nagpili sa pagtubag sa atong “daan nga mga paagi” nga modala kanato ngadto sa dalan ngadto sa kapakyasan.
3. Bisan kung mahitabo ang kapakyasan aduna gihapon kitau mga pagpili. Kon mas dugay kita maghulat sa pagdangop sa Dios alang sa tabang, mas layo kita sa gusto sa Dios nga atong adtoan. Itudlo sa ilustrasyon nga kini nga ehemplo nagpalita sa tawo nga mas lawom pa ngadto sa ilang problema sa dili pa sila sa katapusan modangup sa Dios alang sa tabang. Dili kini kinahanglan nga mahitabo. Sa diha ng akita mapakyas, kita makadangup dayon sa Dios alang sa tabang.
4. Sa diha nga kita sa katapusan maghinulsol ug mangayo sa Dios og tabang, siya andam sa pagtabang. Apan ang paghinulsol dili dayon makapabalik kanato sa atong gikinahanglan.
5. Kinahanglan natong buhaton ang plano sa pagbawi aron makabalik sa gusto sa Dios nga atong maanaa matag adlaw. Wala kita magtraho alang sa kapasayloan sa Dios—kana diha-diha dayon kon kita mokumpisal sa atong sala. Apan ang pagtangtang sa daang makasasalang mga paagi ug pagsul-ob sa bag-ong mga Diosnong mga paagi maoy usa ka proseso—kini usa usab ka proseso sama sa gipakita sa ilustrasyon. Magkinahanglan kita og tabang s adios niining proseso sa pagkaayo.

Gamita ang istorya ni (1) David ug Bathsheba ug (2) Adan ug Eba sa pagpasabut nga ang kapakyasan mopalihok kanato ngadto sa bag-ong dapit. Dili lang kita naghigot bahin sa usa ka geographic nga pagbag-o. Naghigot usab kita bahin sa pagbag-o sa kasinatian. Dili na nato mabalik ang panahon ug papason ang kapakyasan ug ang mga sangpotanan niini. Kinahanglan nga magkinabuhi kita uban niini nga mga sangputanan.s

Ang importante nga makita sa imong mga estudyante mao ang kinahanglan nilang itumong ang ilang mga mata kang Hesus ug mopaduol ngadto Kaniya. Ang paagi sa Dios gikan sa ilang kapakyasan mao ang dili pagbalik sa panahon—kini mao ang pagpadayon uban Kaniya.

14. Ipaila ang Punto B. Pagpuyo sa usa ka himsog nga estilo sa pagkinabuhi (2-5 minuto) panid 39-42, Manwal sa Estudyante

Importante kaayo sa pagpaila niining sunod nga bahin sa leskyon aron ipahibalo nga ang pagtubo pinaagi sa kapakyasan labaw pa sa pag-ayo sa problema nga maoy hinungdan sa kapakyasan.

Kung gusto nila nga mahimong tawo nga gusto sa Dios nga mahimo, ang pagtubo pinaagi sa kapakyasan na-apil uban sa ilang tibuok kinabuhi—dili lang ang problema nga maoy hinungdan sa kapakyasan.

Siguroha nga nasabtan nila nga kung kita moingon, “Pagpuyo sa usa ka himsog nga estilo sa pagkinabuhu,” kita naghisgot bahin sa labi pa sa pisikal nga kahimsog.

Kung kini gitudlo sa usa ka center sa Teen Challenge o usa ka susama nga programa sa pagbawi, kini usa ka maayong panahon aron i-pukos nga dili lang kami nabalaka bahin sa pagsulbad sa ilang problema sa droga—kami adunay usa kadako nga katuyoan. Ang tinuod nga sus isa kinabuhi mao ang pagkat-on unsaon pagsunod kang Hesus sa matag bahin sa imong kinabuhi.

15. Hisguti ang Sub-Punto B-1. Kinahanglan nakong madiskobrehan ang plano sa Dios sa akong kinabuhi (2-3 minuto) panid 39-40, Manwal sa Estudyante

Dili lang kini mahitungod sa pagdiskubre sa imong agianan sa trabaho—kinahanglan natong tabangan sila nga makita nga ang Dios adunay interes sa gagmay nga mga butang nga nahitabo sa ilang kinabuhi kada adlaw.

Ang susi dihni mao nga wala kami nagtanyag og usa ka plano sa pagtabang sa kaugalingon alang sa usa ka maayong kinabuhi. Gitanyag namo ang plano sa Ginoo sa mas maayong kinabuhi. Kana ang tinuod nga kinabuhi!

16. Hisguti ang Sub-Punto B-2. Pagpalambo sa mga disiplina sa pagkinabuhi alang kang Hesus (5-10 minuto) panid 40-41, Manwal sa Estudyante

Kini nga bahin sa leksyon moadto sa kasingkasing kung unsa ang gipasabut sa pagkadisipulo ni Hesus—pagsunod Kaniya. Kining dapita sa pagtubo mao ang makapatunghag hamtong nga Kristohanon.

Itudlo nga daghang bag-ong mga Kristohanon ang naggikan sa dili maayong mga kagikan sa pamilya. Ang ilang panglantaw sa “normal nga kinabuhi” gibase sa dili maayo nga mga kasinatian sa ilang nangaging kinabuhi. Ang gitawag sa Dios kanila nga mabuhi mao ang Iyang panglantaw sa “normal nga kinabuhi.” Mahimong katingad-an kin isa imong mga estudyante sama sa usa ka kangyaw nga sinultian.

Ang usa ka maayo nga libro nga nagdetalye sa mga yugto sa himsog nga pagkinabuhi alang sa usa ka Kristohanon ang *The Life Model: Living from the Heart Jesus Gave You: The Essentials of Christian Living*, ni James Friesen ug upat pa ka laing awtor. Kini nga Libro makita sa online.

Walay panahon niini nga sesyon sa klase sa pag-adto sa tanang mga lakang ngadto sa pagkahamtong nga gi-kober sa *The Life Model* nga libro, apan kini maayo alang sa personal nga pag-follow up sa imong mga estudyante, ug maayo kaayo nga pagbasa alang kanila.

Sa pagkober niini nga bahin sa leksyon mahimo nimong susihon pag-ayo ang Efeso 4:1-3 ug 17-32. Kini nga mga bersikulo naghisgot bahin sa kung unsa ang kinahanglan natong ilisan ug isul-ob sa atong bag-ong kinabuhi uban ni Hesus.

17. Hisguti ang Sub-Punto B-3. Paghimo og mga utlanan alang sa imong himsog nga pagkinabuhi (2-5 minuto) panid 41-42, Manwal sa Estudyante

3

Kini nga isyu sa mga utlanan mahimong usa ka bug-os nga leksyon sa iyang kaugalingon o usa ka tibuok nga kurso. Karon gusto lang namo nga ipaila ang konsepto ug tabangan sila nga makita kung unsa ang mga utlanan ug kung giunsa nila matabangan sila sa pag-atubang sa kapakyasan.

Si Dr. Henry Cloud ug Dr. John Townsend nakasulat og tibuok serye sa libro bahin sa mga utlanan—tanang maayo kaayong mga kapanguhaan bahin niini nga hilisgutan.

Pangutan-a ang imong mga estudyante unsa nga matang sa mga utlanan ang ilang mabutang sa ilang kinabuhi karon aron matabangan sila. Ang ilang mga tubag mahimong maghatag kanimo og ideya kon unsa ka daghan ang ilang nasabtan bahin niini nga isyu ug asa sila kinahanglan nga molambo.

Ipasabut nga ang mga utlanan dili usa ka prisohan aron makuha ang imong kagawasan, apan ang mga utlanan usa ka importante kaayo nga bahin sa kinabuhi sa matag Kristiyano—dili lang niadtong nanlimbasug sa kapakyasan.

18. Ipaila ang Punto C. Paghimo og mga lakang aron mapugngan kana nga kapakyasan pag-usab (2-5 minuto) panid 42-45, Manwal sa Estudyante

Balika dayon ang unang 2 ka hugna sa pagtubo nga atong gihisgutan karon—
A. Pag-buntog sa problema ug B. Pagpuyo sa usa ka himsog nga estilo sa pagkinabuhi.

Kining ikatulo ug kataposang bahin alang sa diskusyon karon may kalabotan sa mga kapakyasan nga naa sa ilang kinabuhi. Itudlo ang duha ka problema dinhi: Una, daghang tawo ang dili gusting maghunahuna sa ilang mga problema sa dihang ang krisis molabay na. Ikaduha, napakyas sila sa pagkaamgo ng akita anaa sa usa ka espirituhanong gubat, ug si Satananas nagtinguha sa paglaglag kanila sa bisan unsang paagi nga iyang mahimo.

Kini nga seksyon mahitungod sa reyalidad—kinahanglan kitang mangandam alang sa mga gubat nga umaabot.

19. Hisguti ang Sub-Punto C-1. Paghimo og plano sa paglikay sa pagbalikbalik (2-5 minuto) panid 43-44, Manwal sa Estudyante

Hagita ang imong mga estudyante sa pagsulat og plano sa paglikay sa pagbalik-balik. Kinahanglan nilang ilhon ang mga bahin sa pagtubo nga ilang trabahoon, ug ilhon usab ang posibleng mga problema nga ilang atubangon sa umaabot. Karon na ang panahon sa paghimo niini nga mga plano, dili kung ang tentasyon nag-atubang kanimo karon.

Kini nga plano kinahanglan nga ma-apil sa duha ka bahin:

1. Unsa ang buhaton kon mag-atubang og tentasyon o triger?
2. Mga lakang nga buhaton matag adlaw aron mapanalipdan ang ilang kaugalingon gikan niini nga problema. Kini nga mga lakang alang sa himsog nga pagkinabuhi, dili lamang mga kahanas sa pagsulbad sa problema.

Usa ka butang ang pagsulat sa plano, mas lisud nga buluhaton ang pagtrabaho sa plano. Hagita sila sa paghimo niining praktikal nga paagi sa pagkinabuhi uban ni Hesus.

Sa panid 54-66 sa libro, *Counseling for Relapse Prevention* ni Terence T. Gorski ug Merlene Miller (Herald House—Independence Press), adunay usa ka listahan numero 37 komon nga mga lakang sa pagbalik-balik. Kini nga lista usa ka maayo aron masabtan kini nga agianan sa pagbalik. Ang imong leksyon karon tingali dili magtugot og panahon sa paghisgut niadtong 37 ka mga sintomas sa pagbalik-balik, apan maayo nga hisgotan kin isa dugang nga detalye sa laing leksyon kon ikaw adunay mga estudyante nga adik sa ilang daan nga kinabuhi.

Palihug timan-I nga ang tibuok sulod sa libro nga *Counseling for Relapse Prevention* dili bag-os nga gi-endorso sa Teen Challenge. Ang mga nagsulat niana nga libro naghigot sa konsepto sa sakit sa pagkaadik sa paagi nga dili katumbas sa modelo sa pagkasisipulo sa Kristiyano sa pagbuntog sa mga adiksyon nga gigamit sa Teen Challenge. Bisan unsa pa ang kadaghan sa kasayuran bahin sa pagbalik ug pagkaayo sa kini nga libro wala supak sa gituohan sa Teen Challenge, ug daghan sa mga isyu nga nasakup niini nga libro kay biblical kaayo bisan kung ang nagsuat wala maghimo sa mga pagtandi.

Ang matag usa sa 37 nga mga sintomas sa pagbalik-balik nga giila ni Gorski ug Miller mahimo usab nga gamiton isip mga target sa pagkaayo. Pananglitan, ang pagkuha sa matag simtomas sa pagbalik, mahimo nimong ibutang ang mga lakang sa pagkaayo aron matubag kana nga simtomas.

Kon mopili ka nga mokuha og laing sesyon sa klase aron matubag kini sa mas detalyado, mahimo nimong ipalista una sa imong mga estudyante kon hain niining 37 ka mga sintomas ang usa o nahimong isyu (o kahuyang) sa ilang kinabuhii. Dayon mahimo ka nga mag-brainstorm kung unsa ang lain-laing mga lakang nga ilang mahimo aron motubo sa lugar nga makatabang kanila sa pagsulbad sa sintomas sa pagbalik.

20. Hisguti ang Sub-Punto C-2. Ilha ang mga potensyal nga hinungdan (2-5 minuto) panid 44, Manwal sa Estudyante

Kini nga isyu sa mga hinungdan mahimo nga usa ka tibuok nga leksyon sa iyang kaugalingon. Ang gusto namong buhaton dinhi mao ang pagpaila sa konsepto ug tabangan sila nga makita kung unsa ang papel sa mga hinungdan sa pagpahimutang kanila alang sa kapakyasan.

Gamita kini nga bahin sa leksyon sa pagpaila sa imong mga estudyante sa Giya sa Pagtuon Proyekto 4, *Unsa ang imong mga trigger?* Siguruha nga nasabtan nila kung unsa ang mga hinungdan ug kung giunsa kinin a-apil sa ilang mga problema. Kini nga proyekto kinahanglang mahuman sa sunod nga sesyon sa klase.

Para sa dugang nga impormasyon sa isyu sa mga trigger, basaha ang artikulo nga, *What are your triggers?* ni David Batty. Ang artikulo anaa sa seksyon sa Ministry Tools sa website: www.iTeenChallenge.org

21. Hisguti ang Sub-Punto C-3. Pagpalambo og mga relasyon sa pagkamay-tulubagon (2-5 minuto) panid 44-45, Manwal sa Estudyante

Kini nga isyu mahimo usab nga usa ka tibuok nga sesyon sa klase sa iyang kaugalingon. Ipasiugda ang panginahanglan alang kanila nga adunay usa ka tawo nga adunay tulubagon sa ilang kinabuhi. Kini kinahanglan nga usa ka tawo nga suod aron sila magkita bisan usa ka higayon sa usa ka semana.

Ipatin-aw nga kini nga matang sa relasyon mahimong adunay kusog nga epekto sa pagtabang kanila nga mabuntog ang kapakyasan ug mabuhi sa kadaugan. Bisan pa, kini mahimo lamang kung sila hingpit nga matinud-anon. Kung gitago nila ang mga sekreto gikan sa kini nga tawo, gipahimutang nila ang ilang kaugalingon alang sa daghang mga kapakyasan.

Ang pagbaton ug relayon sa pagkamay-tulobagon kay dili kinahanglan nga adunay pulis sa imong kinabuhi. Kinahanglan natong tan-awon kini nga matang sa relasyon isip panaghigalaay sa usa ka tawo nga tinuod nga adunay pagpakabana kanimong. Kini usa ka timaan sa gugma, dili nga dili-masaligon.

Kung dili nimo gusto ang ideya nga adunay tulubagon sa laing tawo kini nagpakita sa imong pagka immature, dili imong kusog.

22. Personal nga aplikasyon (5-10 minuto)

Alang sa personal nga aplikasyon karon, awhaga sila sa pagtan-aw sa matinud-anon sa ilang kaugalingon nga mga kapakyasan. Para sa personal nga aplikasyon, awhaga sila sa pagtan-aw og matinud-anon sa ilang kaugalingong mga kapakyasan. Papilia sila oh usa ka bahin sa ilang kinabuhi ug pagtimbang-timbang kon asa sila sa tsart, *“Pagtubo pinaagi sa akong mga kapakyasan”*. Tan-awa ang panid 37 sa Manwal sa Estudyante. Ipasulat nila ang usa o duha ka mga butang nga ilang mabuhat aron mas epektibo nga magamit ang paagi sa Dios sa pagbuntog niini nga kapakyasan. Mahimo nimong ipapangita nila ang usa ka kasulatan nga may kalabutan sa solusyon ug ipatin-aw nila kon sa unsang paagi kini nga bersikulo makatabang kanila nga molambo.

23. Mga buluhaton

- A. Gradohi ang Giya sa Pagtuon Proyekto 3, Akong kapakyasan.
- B. Sa katapusan sa klase, paghatag og quiz sa Salmo 32:8-9.
- C. Ipabasa sa imong mga estudyante ang Kapitulo 4 sa ilang Manwal sa Estudyante agig pagpangandam sa paghisgot niini sa sunod nga sesyon sa klase.
- D. Giya sa Pagtuon Proyekto 4, Unsa ang imong mga trigger? human para sa sunod nga sesyon sa klase. Ipasabot sa mga estudyante nga ang pangutana numero 1 adunay luna alang sa 7 ka tubag ug ang pangutana 4 adunay luna alang sa 5 ka tubag. Kining tanan personal nga mga tubag. Ang mga estudyante dili kinahanglan nga adunay 7 ug 5 nga mga tubag alang niini nga mga pangutan, bisan pa kung daghan ang magamit niini. Kung wala silay mga tubag, mahimo nimong hisgutan kini uban nila aron masiguro nga nasabtan nila ang mga isyu nga gi-kober niini nga proyekto.

24. Ebalwasyon sa Leksyon

- Palihug ilita ang imong mga ideya alang sa pagpauswag niini nga leksyon.
Unsa nga mag bahin ang labing maayo?
Unsa nga mga bahin ang lisud masabtan sa mga estudyante?
Unsa ang labing makatabang sa imong mga estudyante?

Leksyon 4

Pagbalikbalik

1. Pangunang Bibliikal nga kamatuoran

Ang Dios adunay dalan padulong sa tinuod nga pagkaayo alang sa tanan nga nagbalikbalik.

2. Pangunang Bersikulo: 1 Corinto 10:13 Maayong Balita Biblia

Ang tanang tintasyon nga naagian ninyo naagian usab sa kadaghanan. Kay ang Dios motuman gayod sa iyang saad ug dili siya motugot nga tintalon kamo labaw sa inyong madaog. Sa panahon nga tintalon kamo, maghatag siya kaninyo ug kusog aron kamo makalahutay ug unya makalingkawas gikan niini.

4

3. Reperensya sa material sa estudyante

Ang kapitulo 4 sa Manwal sa Estudyante uban niini nga leksyon. Giya sa Pagtuon. Mga proyekto 3 ug 4 mahimong magamit niini nga leksyon.

4. Pag-andam sa leksyon

Kini nga sesyon sa klase gidesinyo aron matabonan ang pipila sa mga isyu nga may kalabutan sa pagbalik. Kini nga hilisgutan sa pagbalik-balik mao ang usa nga tingali nanginahanglan'g pipila ka kahulugan sa pagsugod, depende sa background sa imong mga estudyante. Kung ikaw nagtudlo niini nga kurso sa usa ka Teen Challenge center o usa ka susama nga ministry nga nagtrabaho sa mga gigikanan sa dili maayo nga mga background nga apil ang pagkaadik, ang imong mga estudyante lagmit pamilyar sa termino nga pagbalik.

Ipasabut ngadto sa imong mga estudyante nga kon atong gamiton ang pulong nga pagbalik niini nga sesyon sa klase, atong gipasabut ang proseso sa pagbalik ngadto sa pagkaadik, mga kapakyasan, ug uban pang kinaiya nga mopahilayo kanato gikan sa pinakamaayo alang kanato.

Kini nga hilisgutan sa pagbalik-balik magkinahanglan ug mas lawom nga pagbansay kay niining usa ka sesyon kung ang imong mga estudyante gikan sa background sa pagkaadik. Usa ka kurso nga magamit gitawag og *Understanding the Steps to Relapse*, ni David Batty. Anaa kin isa website: www.iTeenChallenge.org.

5. Pag-init sa Leksyon (5 minuto)

Sugdi ang sesyon sa klase karong adlaw pinaagi sa paggamit sa usa o daghang mga istorya sa usa ka tawo nga nagbalik-balik. Kini mahimo nga usa ka aktuwal nga interbyu. Kini mahimo nga usa ka bidyu-tape nga interbyu. O mahimo nimong ipaambit ang istorya sa tawo nga nagbalik-balik.

Ipasulti sa tawo ang bahin sa proseso nga misangpot sa pagbalik ug unsa ang ilang gibati human sila mibalik. Ipasabot usab sa tawo kung giunsa nila pagkaayo gikan sa ilang pagbalik-balik.

6. Hisguti ang Punto A. Pito ka rason ngano ang pagkaayo dali'ng mahimo nga pagbalik (4-7 minuto) panid 47-49, Manwal sa Estudyante

Kining pito ka rason wala magkinahanglan og halapad nga diskusyon niining puntoha. Gusto lang namo nga maamgohan sa mga estudyante nga adunay daghang lain-lain nga hinungdan kung ngano ang tawo dal inga mobalik pagkahuman makompleto ang usa ka programa.

Ang laing punto nga gusto natong himoong sayo niini nga leksyon mao nga ang pagbalik-balik kay kasagaran, apan adunay mga paagi sa pagpugong niini. Ang pipila sa imong mga estudyante tingali nahadlok nga mobalik, ug ang ilang kahadlok mahimong maayo nga basehan—base sa ilang nangaging mga kasinatian.

Ang uban sobra ka kompiyansa ug wala kini isipa nga posibleng problema sa ilang kinabuhi.

Ang atong tuyo dinhi dili ang pagbutang og kahadlok kanila, kondili ang paghimo niini nga usa ka pagtulon-an base sa kamatuoran. Ang pagbalik-balik mahimong usa ka tinuod nga problema sa kinabuhi ni bisan kinsa nga adik o usa ka problema sa pagkontrol na kinabuhi.

Kon ang imong mga estudyante na-apil niadtong adunay background sa pagkaadik, mahimo kang mangayo og boluntaryong mga tubag aron makita kon aduna ba kanila ang mibalik na sa usa ka programa. Nahaom ba ang ilang pagbalik-balik ubos sa bisan hain niining 7 ka rason, o aduna bay laing rason sa ilang pagbalik-balik?

7. Hisguti ang Punto B. Unsa ang hinungdan sa pagbalik? (7-10 minuto) panid 49-51, Manwal sa Estudyante

Sa pagkober sat ulo ka dagkong isyu nga gilista sa Manwal sa Estudyante, paggahin og panahon sa paghatag ug mga ilustrasyon sa matag hinungdan.

Sa pag-kober sa sub-punto B-2 **Pagkapakyas sa pag-atubang sa mga problema sa nangagi**—siguroha nga ilang masabtan kon unsa ka importante ang pagpalambo sa diosnon nga mga kahanas sa pagsulbad sa problema. Ang mahika nga panghunahuna daling makatultol sa usa ka tawo sa pagtuo nga ang ilang buhaton mao ang pagsalig kang Hesus ug pag-ampo, ug ang tanan maayo na. Apan dili kana tinuod. Ang pagkinabuhi sa Kristohanong kinabuhi maou inadlaw-adlaw nga proseso—usa nga nagkinahanglan og disiplina ug pagkamalahutayon. Tan-aw ang Santiago 1:2-5.

Kung kini gitudlo sa usa ka Teen Challenge o susama nga programa, paghimo og tin-aw nga presentasyon sa sub-punto B-3—ang pagbalik-balik mahimong hinungdan sa kapakyasan sap ag-atubang sa ubang mga adiksiyon ug mga problema sa pagkontrol sa kinabuhi. Ipasiugda ang importansya sap ag-abli sa ilang tibuok kinabuhi ngadto kang Kristo, dili lamang sa ilang mga problema sa pagkaadik sa droga.

8. Hisguti ang Punto C. Pagsabot sa pagbalikbalik (7-10 minuto) panid 51-53, Manwal sa Estudyante

Samtang nangandam ka sa paghisgot niini nga punto, ipasabut sa imong mga estudyante nga daghan sa mga isyu niini nga seksyon susama sa mga isyu nga among gitan-aw nga among gitan-aw sa sayo pa niini nga kurso. Ang pagbalik-balik usa ka particular nga matang sa kapakysan—diin ang usa ka tawo nga nakasinati og kapakyasan sa nangagi, nakadawat og tabang ug mihimo og mga lakang aron maulian, ug unya mobalik ngadto sa mao gihapon o uban pang makadaot nga mga sumbanan sa kinaiya pag-usab.

Sa pagkobre niini nga bahin sa leksyon, kinahanglan nimong susihon ang mga kasinatian ug lebel sa pagsabut bahin sa pagbalik. Ang tulo ka mga isyu nga gitumong dinhi ang tanan adunay kalabutan sa usag usa.

1. Unsa ang dalan sa pagkaadik?
2. Unsa ang pagkaayo?
3. Unsa ang pagbalik-balik?

Sa paghisgot niining tulo ka mga isyu, importante nga makita kon sa unsang paagi ang kapakyasan ug ang problema mohaum sa tulo. Daghan ang nagsugod sa dalan sa adiksiyon isip paagi sa pag-tambal sa kaugalingon sa kasakit nga ilang nasinati tungod sa mga problema sa ilang kinabuhi.

Kon dili sila makakat-on ug bag-ong diosnong mga paagi sa pagsulbad sa ilang problema, ang pagbalik-balik mahimong mas lagmit nga bahin sa ilang kaugmaon.

Kung maghisgot bahin sa pagbalik-balik, importante nga makita ang mga progresibong sintomas. Si Terence Gorski ug Merlene Miller nagsulat og daghang libro bahin sa pagbalik-balik, lakip na ang libro nga *Counseling for Relapse Prevention*. Kinahanglan nimong mahibal-an nga gipresentar nila ang tanan nilang mga sinulat gikan sa modelo sa sakit sa pagtambal sa adiksiyon, apan kadaghanan sa ilang gisulti bahin sa pagbalik-balik husto sa target, dili lamang sa mga adiksiyon sa alcohol, apan alang sa bisan unsang adiksiyon.

Sa panid 54-66 sa libro nga *Counseling for Relapse Prevention* ni Terence T. Gorski ug Merlene Miller (Herald House—Independence Press), adunay gilista nga 37 ka komon nga lakang sa pagbalik-balik. Kini nga listahan usa ka maayo nga tools aron masabtan kini nga agianan sa pagbalik. Ang imong leksyon karon tingali dili magtugot og panahon sa paghisgot niining 37 ka mga sintomas sa pagbalik-balik, apan maayo nga hisgotan kin isa dugang nga detalye sa laing leksyon kon ikaw adunay mga estudyante nga adunay adiksiyon.

Palihug timan-I nga ang tibuok sulod sa libro nga *Counseling for Relapse Prevention* dili hingpit nga gi-endorso sa Teen Challenge. Ang mga tagsulat niana nga libro naghigot sa konsepto sa sakit sa adiksiyon sa paagi nga dili katumbas sa modelo sa Kristiyanong pagkadisipulo sa pagbuntog sa mga adiksiyon nga gigamit sa Teen Challenge. Bisan unsa pa ang kadaghan sa impormasyon bahin sa pagbalik ug pagkaayo sa kini nga libro wala supak sa gituonhan sa Teen Challenge, ug daghan sa mga isyu nga nasakup niini nga libro biblikaal kaayo bisan kung ang mga tagsulat wala maghimo sa mga pagtandi.

9. Ipaila ang Punto D. Unsa ang buhaton kung mahitabo ang pagbalik (3-5 minuto) panid 53-55, Manwal sa Estudyante

Sa pagpaila niini nga bahin sa pagbalik-balik, importante nga imong ibutang ang husto nga pundasyon alang niini nga bahin sa leskyon.

Una, bisan kinsa nga adunay karaang adiksiyon adunay potensyal nga mobalik—bisan kon sila ning-undang na sulod sa daghang katuigan.

Ikaduha, dili namo gusto nga hatagan ang impresyon nga ang tanan nagbalik-balik, busa dili kini dako nga butang. Makadaot ang pagbalik-balik—dili gayod kini maayong kapilian.

Ikatulo, gihigugma gihapon sila sa Dios bisag magbalik-balik sila. Ug andam Siya sa pagtabang kanila nga makabalik sa dalan padulong sa pagkaayo.

Ikaupat, pipila niadtong migawas gikan sa adiksiyon tingali nakasinati og Milagro sa kaluwasan—diin giayo dayon sila sa Dios ug wala sila makaagi sa bisan unsang sakit nga bahin sap ag-withdrawal. Kon sila mobalik, walay garantiya nga ang Dios mohimo og laing Milagro sa samang paagi. Sa pagkatinuod adunay daghan nga nagpaabut niana, ug nakakaplag nga sa ikaduhang higayon ang Dios wala magbuhat sa samang matang sa milagro. Andam gihapon ang Dios sa pagtabang, pero basin lain na ang proseso sa sunod.

10. Hisguti ang Punto D. Unsa ang buhaton kung mahitabo ang pagbalik (10-15 minuto) panid 53-55, Manwal sa Estudyante

Sa pagpresentar sa unom ka mga subPunto niini nga seksyon, imong makita nga daghan ang susama sa atong gihisgutan sa sayo pa niini nga kurso samtang sila nag-atubang sa kapakyasan. Kung giunsa nila pagtubag ang pagbalik sa parehas sa kung giunsa ang pagtubag sa ubang mga kapakyasan. Sa particular, kinahanglan nila nga espesipik kaayo sa pagdesinyo pag-usab sa ilang estratehiya sa pagbawi.

Pwede nimong gamiton ang Giya sa Pagtuon Proyekto 4, *Unsa ang imong mga trigger?* Niini nga bahin sa leksyon. Ang pag-atubang sa pagbalik-balik nagpasabut sap ag-abut sa usa ka maayo nga pagsabut kung unsa ang mga hinungdan sa pagbalik nila sa ilang adiksiyon.

Siguruha nga ang pagbalik-balik gitambalan nga balanse. Dili nato gusto nga mamenosan ang kaseryoso sa pagbalik-balik. Sa laing bahin, dili nato gustong impresyon nga kon sila mobalik, kining tanan nga pagbansay sa pagtabang sa Dios kanila kay bakak lamang.

Sukwahi gyud. Ang tabang sa Ginoo tinuod, ug ang Iyang mga paagi molihok gayud. Ang kinahanglan buhaton niini nga tawo mao ang pagkuha sa bug-os nga responsibilidad alang sa ilang pagbalik-balik ug dayon sugdan ang kakugi sa pagkaayo. Andam si Hesus sa pagtabang—dili Niya buhaton ang imong bahin, apan buhaton Niya ang Iyang bahin.

Si Hesus miingon kung gusto nimo nga mahimong Iyang disipulo kinahanglan ka nga modulo, pas-ana ang imong krus ug sunod Kaniya. Ang pagpas-an sa imong krus dili magic wand—nagsulti kin isa lisud nga hagit nga sundon si Hesus.

Siguroha nga imong tapuson kini nga leksyon uban ang lig-on nga mensahe sa paglaum. Bisag Kapila sila nagbalik-balik, ang Dios andam sa pagtabang kanila nga motubo. Ang gubat angay nga pakig-awayan. Kinahanglan i-pukos nila ang ilang mga mata kang Hesus.

Siguroha nga nasabtan sa imong mga estudyante nga tungod lang kay napakyas sila dili mawala ang kaluwasan. Ang yawa mahimong magtapok sa tanang matang sa panghimaraot diha kanila kon sila mapakyas, ug siya mahimong mosulti kanila nga nawala na ang tanan. Apan kinahanglan nimo nga tabangan ang imong mga estudyante nga makita nga gihigugma ka gihapon sa Ginoo bisag Kapila ka mapakyas. Ang susi mao ang pagbangon ug paghangyo sa Dios nga pasayloon ka, ug dayon magsugod sa pag-pukos kung giunsa ang pagpaduol sa Dios ug paglambo sa mga lugar diin kinahanglan nimo nga mahimong mas lig-on.

11. Personal nga aplikasyon (5-10 minuto)

4

Ipasulat sa mga estudyante ang 5 ka butang nga ilang buhaton aron malikayan ang pagbalik sa ilang karaang kinabuhi. Mahimo nimong ipapares sila ug ipaambit ang ilang mga tubag sa usag-usa, ug dayon mag-ampo sa usag-usa.

12. Mga buluhaton

Giya sa Pagtuon Proyekto 4, *Unsa ang imong mga trigger?* Ang pangutana 1 adunay luna alang sa 7 ka tubag ug ang pangutana sa numero 4 adunay luna alang sa 5 ka tubag. Kining tanan personal nga mga tubag. Ang mga estudyante dili kinahanglan nga adunay 7 ug 5 nga mga tubag alang niini nga mga pangutana, bisan pa kung daghan ang magamit niini. Kung wala silay mga tubag, mahimo nimong hisgutan kini uban nila aron masiguro nga nasabtan nila ang isyu nga gikober niini nga proyekto.

13. Ebalwasyon sa Leksyon

Palihug ilita ang imong mga ideya alang sa pagpauswag niini nga leksyon.

Unsa nga mag bahin ang labing maayo?

Unsa nga mga bahin ang lisud masabtan sa mga estudyante?

Unsa ang labing makatabang sa imong mga estudyante?

Leksyon 5

Pagsulay

1. **Ipaila ang sunod nga kurso nga pagatun-an.**
 - A. Ipanghatag ang Giya sa Pagtuon o bisan unsa nga mga proyekto nga kinahanglang tapuson sa dili pa ang unang yugto sa klase sa sunod nga kurso nga imong itudlo.
 - B. Ipakli sa mga estudyante ang katapusang panid sa ilang bag-ong Giya sa Pagtuon. Kinahanglang mangita sila og blangko nga kopya sa *Listahan sa Buluhaton sa Klase* diha sa luyo sa Giya sa Pagtuon. Hatagi sila og mga petsa alang sa matag quiz, proyekto, ug test.
 - C. Ipanghatag ang bag-ong Manwal sa Estudyante ug ipabasa nila ang Kapitulo 1 sa dili pa magsugod ang sunod nga sesyon sa klase.
2. **Ihatag ang pagsulay niini nga kurso.**
3. **Kung wala pa nimo mahimo, ibalik ang tanan nga mga quiz ug proyekto nga imong gigradohan.**

Manwal sa Estudyante

Ang Manwal sa Estudyante wala maapil niini nga dokumento, apan magamit ingon usa ka lahi nga dokumento.

Susiha ang panid 5 sa Manwal sa Magtutudlo alang sa daghang kasayuran bahin sa paggamit sa Manwal sa Estudyante.

Giya sa Pagtuon

Ang Giya sa Pagtuon wala maapil niini nga dokumento,
apan magamit ingon nga usa ka lahi nga dokumento.

Susihon ang panid 5 sa Manwal sa Magtutudlo alang sa daghang
kasayuran bahin sa paggamit sa Giya sa Pagtuon.

Pasulay
Mga Tubag sa Pagsulay
Sertipiko sa Kurso

Susihon ang panid 5 sa Manwal sa Magtutudlo alang sa daghang kasayuran bahin sa paggamit sa Pagsulay ug Sertipiko.

Pangalan _____
Petsa _____
Klase _____

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas
Pagsulay ika-5 nga Edisyon
_____ Grado

Tinuod o Bakak nga mga Pangutana (1 puntos matag usa)

Instruksyon: Ibutang ang X kung ang tubag kay tinuod.
Ibutang ang O kung ang tubag kay bakak.

1. _____ Ang usa ka tawo kanunay nga makasala sa matag higayon nga siya mapakyas.
2. _____ Ang Dios masuko kanimo sa matag higayon nga ikaw mapakyas.
3. _____ Ang Dios misaad nga pasayloon ka kung sinsero ka sa pagpangayo og pasaylo Kaniya.
4. _____ Kung mapakyas ko, dili gyud ko moangkon nga nasayop ko.
5. _____ Ang malampusong mga Kristohanon dili gayod mapakyas sa bisan unsang butang.
6. _____ Kung mangayo ko sa Dios nga pasayloon ako sa akong pagpakasala, kinahanglan kong moimo og desisyon nga mohunong sa pagbuhat niana nga sala.
7. _____ Kinahanglan kong kanunay nga maningkamot sa pagpangita sa hinungdan sa akong mga kapaksayan.
8. _____ Ang pagpanigarilyo usa ka ugat nga problema.
9. _____ Ang hinungdan sa tanan nakong mga problema mao ang pagbuhat sa mga butang sa akong paagi imbes sa paagi sa Dios.
10. _____ Ang pagkawalay kasegurohan maoy kasagarang resulta sa pagbutang sa akong mga gusto sa materyalistikong mga butang.
11. _____ Ang tawo nga kanunay nga nanaway kasagaran adunay usa ka ugat nga problema sa kapaitan.
12. _____ Kon mohangyo ko sa usa ka tawo nga pasayloon ko, kinahanglang magsugod ko sa pag-ingon, “Kon nasayop ko, pahihog pasayloa ko.”
13. _____ Dili nako dapat pasayloon ang usa ka tawo gawas kung bayran niya ang iyang gikawat kanako.
14. _____ Ang labing maayong paagi sa pagpangayo og pasaylo mao ang pagsulat og sulat ug hangyoa ang tawo nga pasayloon ka.
15. _____ Kung magpadayon ka nga mapakyas, kini kanunay nga nagpakita nga wala ka nagdako sa kana nga bahin sa imong kinabuhi.
16. _____ Kabubut-on kanunay sa Dios nga pasayloon nako ang tawo nga nakapasakit nako, bisag wala siya moangkon nga nasayop siya.
17. _____ Ang unang lakang sa pagbalik mao ang pagbalik sa usa ka tawo sa regular nga paggamit sa mga droga, alcohol, o bisan unsa nga ilang naadikan.
18. _____ Ang usa ka tawo dili makabalik sa pagkaadik gawas kon sila maulian una.
19. _____ Kon aduna koy kalalis nga usa ka tawo, kinahanglan kong angyoon kini nga tawo nga pasayloon ko bisan kung nahibal-an nako nga wala koy sayup.

Pagpilian nga mga Pangutana (2 puntos matag usa)

Instruksyon: Pilia ang pinakamaayo nga tubag ug ibutang ang letra sa tubag sa blangko nga linya atubangan sa pangutana.

1. _____ Sa diha nga ako mapakyas, ang Dios kasagaran motubag sa
 - a. kasuko.
 - b. kasubo.
 - c. kalipay.

2. _____ Kung mapakyas ko, kinahanglan kong motubag niining paagiha sa akong problema:
 - a. Kalimti kini sa mubo nga panahon.
 - b. Palayo gikan niini sa mubo nga panahon.
 - c. Pangitaa ang hinungdan sa problema.

3. _____ Kung mangayo ko sa usa ka tawo nga pasayloon ako kinahanglan kong isulti,
 - a. “Nasayop ko, mapasaylo ba ko nimo?”
 - b. “Nasayop ko, ug ikaw sab.”
 - c. “Pasayloa ko.”
 - d. “Kung nasayop ko, palihog pasayloa ko.”

4. _____ Kung mapakyas ko, mao na
 - a. kanunay nga ako ang sala.
 - b. Kanunay sala sa uban.
 - c. Dili gyud nako sala.

5. _____ Sa dihang napakyas ko, ako
 - a. wala gyud makasala.
 - b. usahay makasala.
 - c. kanunay makasala.

Mubo nga tubag sa mga Pangutana

1. Isulat ang mga bersikulo nga saulohon sa ubos (14 puntos)

2. Unsa ang tulo ka ugat nga mga problema nga mao ang mga hinungdan sa tanan natong mga problema? (6 puntos, matag usa 2 puntos)

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

3. Unsa ang usa ka hinungdan sa tanan nakong mga problema? (5 puntos)

4. Paghatag og usa ka ehemplo sa unsay nahitabo sa dihang ikaw miadto sa usa ka tawo niining semanaha ug mihangyo kanila sa pagpasaylo kanimo.

A. Unsa ang imong gisulti sa dihang imong gihangyo kining tawhana sa pagpasaylo kanimo? (5 puntos)

B. Giunsa pagtubag sa tawo? (5 puntos)

C. Unsa imong gibati human ikaw gipasaylo? (5 puntos)

D. Unsay imong nakat-onan niini nga kasinatian? (3 puntos)

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

5. Unsa ang tulo ka dagkong bahin sa pagtubo pinaagi sa kapakyasan?
(6 puntos, matag usa 2 puntos)

1. _____
2. _____
3. _____

Pagtuon sa Kaso

Si Debbi nahimong Kristohanon upat ka bulan ang milabay. Nakonsensiya siya tungod kay gikawat niya ang \$100 gikan sa iyang higala sa wala pa siya mahimong Kristohanon.

6. A. Unsay angay buhaton ni Debbi? (5 puntos) _____

- B. Unsay angay isulti ni Debbi sa iyang higala?
Isulat ang aktuwal nga mga pulong nga iyang masulti sa iyang higala.
(5 puntos)

- _____

7. A. Paghatag ug usa ka pananglitan sa kapakyasan sa imong kinabuhi. (4 puntos)

- _____

- B. Unsa nga mga lakang ang imong gihimo aron motubo aron dili ka mapakyas pag-usab niining samang dapit? (8 puntos, matag usa 2 puntos)

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Pasulit ika-5 nga Edisyon

Mga Tubag

Panid 3 (Padayon)

3. 5 puntos Suhisyon nga mga tubag

Ang pagbuhat sa mga butang sa akong paagi imbes sa pagbuhat sa mga butang sa paagi sa Dios.

(Alternatibo nga tubag)

Pagsukol ug pagsalikway sa tinguha ug gahum nga gihatag sa Dios sa pagtubag sa kinabuhi sa paagi nga gusto Niya para nako.

4. A. Personal nga Tubag (5 puntos)
B. Personal nga Tubag (5 puntos)
C. Personal nga Tubag (5 puntos)
D. 3 puntos (1 puntos matag usa)
1. Personal nga Tubag
2. Personal nga Tubag
3. Personal nga Tubag

Panid 4

5. 6 puntos (2 puntos matag parte) Suhisyon nga mga tubag

1. Pagbuntog sa problema.
2. Pagpuyo sa usa ka himsog nga estilo sa pagkinabuhi.
3. Paghimo og mga lakang aron mapugngan kana nga kapakyasan pag-usab.

6. A. Personal nga Tubag (5 puntos)
B. Personal nga Tubag (5 puntos)
7. A. Personal nga Tubag (4 puntos)
B. 8 puntos (2 puntos matag parte)
1. Personal nga Tubag
2. Personal nga Tubag
3. Personal nga Tubag
4. Personal nga Tubag

Pahalipay kang

Nga nakumpleto ang mga kinahanglanon nga pagtuon alang sa

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Kami nagapasalamat sa imong pasalig niini nga klase ug gilauman
nga magpadayon ka nga malampuson sa paggamit sa imong kinabuhi
ang mga pagtulon-an sa bibliya nga imong nahibal-an niini nga kurso.

Magtutudlo _____

Petsa _____

Pahalipay kang

Nga nakumpleto ang mga kinahanglanon nga pagtuon alang sa

Nagtubo Pinaagi sa Pagkapakyas

Kami nagapasalamat sa imong pasalig niini nga klase ug gilauman
nga magpadayon ka nga malampuson sa paggamit sa imong kinabuhi
ang mga pagtulon-an sa bibliya nga imong nahibal-an niini nga kurso.

Magtutudlo _____

Petsa _____

